

LJUBLJANSKI FRANKOVIČI V 16. IN 17. STOLETJU

LADISLAV FABJANČIČ

Pričujoča arhivalna študija je sestavljena skoro izključno po neobjavljenih podatkih ljubljanskih mestnih sodnih in sejnih zapisnikov. Iz teh se ne da dognati, od kod in kdaj je prišel prvi Frankovič v Ljubljano. Mogoče je, da rod, ki je dal našemu mestu v kratki dobi dva sodnika in župana, ki je slovel po bogastvu in bil družinsko zvezan z mnogimi uglednimi Ljubljanci, izvira iz Istre ali iz Hrvatskega Primorja, s katerim je v Ljubljani ohranil ozke trgovske stike. Prvi, nam znani ljubljanski Frankovič, Mihael se n. pr. l. 1541. navaja kot ljubljanski zastopnik svojega »principala« *Nikole Jurkoviča, meščana z Reke. Morda je bil z našimi Frankoviči v sorodu iz protestantske slovsstvene zgodovine znani Matija Frankovič (Flacius, Vlašič), Hrvat, rojen l. 1520. v Labinu v Istri, ki je l. 1544. postal vseučiliški profesor v Wittenbergu, poučeval nato v Jeni in Regensburgu in bil učitelj in pokrovitelj slovenskemu protestantskemu pisatelju Sebastijanu Krelju (Pohlin, Bibl. carn.; Kidrič, Zgodovina slovenskega slovstva).*

Na ljubljanskega Mihaela Frankoviča zadenemo že v drugem ohranjenem letniku mestnih sodnih in sejnih zapisnikov, t. j. tistem iz l. 1522. Zapisek iz leta 1529. nam pove, da je bil Miha F. poročen s hčerjo meščana Tomaža Sunerja, ki mu je prepustil svojo hišo na Starem trgu, današnje št. 5.

Mihael Frankovič je bil izkušen krznar in je vsaj nekaj časa celo načeloval krznarskemu cehu. Pečal pa se je tudi s splošno trgovino in se je s kupčijo povzpел do velikega blagostanja, ki je prešlo tudi na njegove sinove, a se razblinilo že v tretjem pokolenju. Frankoviči so trgovali z Reko, Trstom, Welsom, Lincem, Judenburgom, verjetno tudi z Norimberkom, Benetkami in drugimi kraji, kamor so v tistih časih dospeli ljubljanski trgovci. Potovali so Frankoviči v tuja mesta tudi osebno, ponekod pa so imeli svoje zastopnike ali »faktorje«. Med njihovim trgovskim blagom se izrecno navajajo: kože, krzna, sukno, platno, železo in jeklo, vino, smokve, žafran. Zdi se, da so prednjačili zlasti v trgovini z železom in jeklom, saj so zalagali z denarjem lastne dobavitelje, na Jesenicah fužinarja Hajnriha in menda tudi Perkocina v Beli peči.

V mestnem zboru srečamo Mihaela Frankoviča leta 1529. kot »štiriindvajsetaka«, t. j. člana tako zvanega zunanega sveta, l. 1537. pa že kot »notranjega« *svetnika. Valvasor meni, da je bil v letu 1538. tudi mestni sodnik. Za to trditev nisem našel dokaza, ne izključujem pa, da ustreza resnici. Vsekakor je M. F. mestni sodnik l. 1544./45. in župan l. 1555./56. O njegovem sodnikovanju vemo toliko, da je branil svojo oblast proti samosodstvu čevljarjev. Kot mestni svetnik je zašel večkrat v besedni spopad s svojimi tovariši — tudi za tedanje čase nič nenavadnega — in nekoč (l. 1552.) z vsem mestnim svetom, ki ga je za kazen priprl na rotovžu skupaj z Lenartom Hrenom, očetom škofa Tomaža Hrena in poznejšim županom. V prvi polovici leta 1551. so ga celo izključili iz mestnega sveta, ker je imel njegov sin častno afero z Velikovčanko Rajtrerjevo. Šele na zavzemanje samega vice-*

doma in ko se je pobotal z razžaljenimi Korošci, se je smel vrniti v mestni svet. Leto pozneje se je moral braniti proti sramotilnemu pamfletu, ki so ga proti njemu in njegovemu sinu, »proti duhovščini, plemeniti in neplemeniti, kakor tudi posvetnim osebam« *širili po Ljubljani brezični »pesniki« in obrekovalci.*

Kot ljubljanski župan je M. F. sodeloval v kranjskem odposlanstvu na zborih nižjeavstrijskih dežel na Dunaju l. 1555. in 1556., ki sta se posvetovala o ukrepah proti turški nevarnosti.

Ker manjkajo mestni zapisniki med leti 1552. in 1568., se ne da točno ugotoviti, kdaj je umrl M. F. Vsekakor pa že pred l. 1568. Zapustil je dva sina, Franca in Jožefa, ki sta se kot oče oba posvetila trgovini in denarnemu podjetništvu. Verjetno je, da je njegov sin tudi ljubljanski stolni dekan Mihael Frankovič, ki se omenja l. 1565. (IMK 1900., 70).

France Frankovič je bil sprejet med meščane 11. marca 1552. Prvič se je oženil z Evfrozino, sestro mestnega pisarja Vincenca Primoža Stružnika, nato pa s Felicito Lobeštajnovno, ki mu je rodila dve hčeri in enega sina. Ko je France l. 1574. umrl, se je vdova Felicita poročila z lekarnarjem Vincencem de Agnelatijem. Ta pa jo je preživel in se kot vdovec oženil z Zofijo, ki se je po njegovi smrti omožila z Janžem Drumlicem, hišnim posestnikom v Ljubljani, trgovcem z rudarskimi potrebščinami v Idriji, »imetnikom grajske gosposke« *v Višnji gori itd. Janž Drumlic je vsaj l. 1635. še živel v Ljubljani. Žena Zofija je v marcu l. 1615. prodala Trubarjevo hišo deželnim stanovom, le-ta pa so jo še isti dan (22. marca) prepustili dr. Leandru Herminiju. Sina Marka Drumlica mu je istega leta ubil menda Janž Šiflinger, ki je bil tudi v svaštvo s Frankoviči.*

France F. si je dal veliko opravka v cerkniškem okolišu. Kakšno zvezo je imel z graščinskim uradom v Šteperku, ni povsem jasno; zdi se, da je bil zakupnik graščine in njenih posestev. Vsekakor pa so značilni manjši terjavci, ki so se po njegovi smrti oglašili iz cerkniškega kraja.

Brat *Jožef Frankovič* je bil oženjen trikrat. Prvič s svojo svakinjo Katarino Stružnikovo, sestro Francetove prve žene Evfrozine, drugič z Judito, hčerjo Gašperja pl. Mavriča, posestnika gradu Zaplate pod Plešivico pri Brezovici, v tretje pa z Elizabeto, poznejšo soprogo ljubljanskega župana Jožefa Čavla. Iz razpoložljivih podatkov se ne da dognati, iz katerega zakona — iz prvega ali drugega — sta Jožefova sinova Andrej in Mihael ter hči Barbara, poročena zaporedoma z Adamom Pikardom, sinom ljubljanskega mestnega sodnika Zuana Jakoba Picarda, rodom Tržačana, nato pa z Janžem Pfanerjem, sinom dacarja ter ljubljanskega mestnega sodnika in župana istega imena. (Barbarino hčer Dorotejo Pikardovo je poročil Rupert Herbst.)

Vsekakor je Katarina, ki je po smrti svojega očeta Jožefa Fr.-a živela dvajset let pri dedu pl. Mavriču in njegovih sinovih in se nato omožila z Janžem Mikšičem, Juditina hči. S tretjo ženo, Elizabeto, je imel Jožef Fr. hčerko Uršulo. Le-ta se je poročila s svakom

svoje po poli sestre Katarine, Janžem Pikardom, mlajšim sinom omenjenega mestnega sodnika, in mu rodila tri otroke.

Jožef Frankovič se je po zgledu svojega očeta Mihaela udejstvoval v mestni zbornici najprej kot zunanji svetnik, od l. 1568. pa že kot član notranjega sveta. L. 1569./70. je špitalski mojster, od sv. Jakoba 1570. leta pa *mestni sodnik* kot naslednik Janža Pfanerja.¹ Zdi se, da se v tej vodilni, a včasih tudi dokaj neprijetni vlogi ni posebno prikupil ljudstvu, ker ga je prihodnje leto volilna »gmajna« odklonila celo kot sokandidata za sodniško čast.

Kot njegov oče je tudi Jožef bil krznar in načelnik njihove bratovščine ter nadaljeval njegovo trgovino v še povečanem obsegu, zlasti z železom in jeklom. Imel je tudi prodajalno sukna in zalogo vina, ki ga je verjetno točil tudi v lastni krčmi.

Poleg raznih zemljišč v mestni okolici so Frankoviči imeli tudi precej sveta in hiš v Ljubljani. Tako je France imel prvotno Zorčevo hišo na Starem trgu, pa jo je l. 1570. prodal. Njegova vdova Felicita je dedovala za njim »vrt s hišico« v Hrenovi ulici. Jožef je zadržal očetovo hišo na Starem trgu, imel pa je še drugo hišo in domec (Hofstatt) z vrtom nekje pod Gradom, morda v Florijanski ulici. To hišo je leta 1568. zamenjal z najbrž boljšo hišo Antona in Evgenije Paldaufa nasproti domu stiškega opata. Nemara je to tista hiša, ki jo je 25. febr. 1575. prodal meščanu Mihaelu Nučiču.

Jožef Frankovič je umrl prve dni v aprilu l. 1575. Oba sinova, Andrej in Miha, sta bila trgovca kot oče, stric in ded.

Andrej Frankovič je prevzel prodajalno in dedno hišo na Starem trgu zraven mestne kruharne. Pozneje je poslednja prešla na brata Mihaela. Mačeha Elizabeta pa je vsaj v začetku vodila krčmo. Oba brata sta imela še vsak svojo hišo v okolišu Novega trga, na sedanjem Jurčičevem trgu, oziroma v začetku Židovske ulice. Andrej, ki je stanoval v lastni hiši na (Mestnem) trgu, je 17. marca 1587. leta odstopil svojo hišo na sedanjem Jurčičevem trgu št. 2 možu svoje tete Felicite, lekarnarju Vincencu de Agnelatiju. Na tem mestu se je držala lekarna več stoletij.

Izmed bratov je bil nedvomno starejši Andrej, saj je že l. 1587. sedel v mestnem zunanjem svetu in bil gasilski nadzornik za Stari trg, dočim je Miha šele l. aprila 1588. dobil meščansko pravico.

Kmalu nato, že 1589. ali 1590. je Miha umrl. Njegova vdova Judita se je znova poročila s trgovcem Primožem Rormanom, ki se je v dobi protireformacije preselil verjetno najprej v Linec, nato pa celo v Norimberk, kamor je vzel s seboj tudi svojo pastorko, Mihovo hčerko in si tam pridobil meščanstvo. Z Ljubljano je še nadalje trgoval (s suknom, medom itd.).

Andrej Frankovič, ki so ga pestili številni upniki, sorodstvo in svaštvo, se je med l. 1594. in 1598. preselil v Višnjo goro in umrl 1604. ali 1605. leta.

Nekoč mogočna Frankovičeva imovina se je zdrobila ali pa odtujila. Dedne hiše na Starem trgu se je polastil upnik Martin Rab, trgovec in notranji svetnik v Novem mestu. Ta jo je 14. marca 1608. l. prodal ljubljanskemu meščanu Janezu Štravs, katerega je

¹ Valvasor sploh ne ve za mestnega sodnika Jožefa Frankoviča. Dokaz o njegovi eksistenci pa je nepobiten.

pozneje pritiskal za razne dolgove in mu l. 1615. hišo ponovno iztirgal.

Ostalo Frankovičevo imetje je prišlo v roke raznim upnikom in terjavcem iz sorodstva in svaštva. Poleg že omenjenih Pikardov in Pfanerjev — poslednji so končali v skrajni bedi — Agnelatijev, Drumlicev, Rormanov in Herbstov je med sorodstvo ali svaštvo šteti še pl. Kirhbergerje, Pope, Šiflingerje, Kracenpaherje in morda tudi Kajzelje.

Tako se je rodovina Frankovičev, ki je dala Ljubljani dva mestna sodnika in župana tega imena, ki je bila s tremi drugimi župani ali sodniki v svaštvo in spadala v 16. stoletju med ljubljanske patricije, v 17. stoletju polagoma umaknila z meščanskega poprišča deloma v tujino, deloma med plemstvo, deloma v revščino. Le nekaj se jih je ohranilo meščanskemu stanu in Ljubljani. Med temi se je v mestnem svetu poleg znamenite lekarnarske rodbine Agnelatijev udejstvoval, kolikor se da posneti iz ohranjenih sodnih zapisnikov, le še Janž Šiflinger. Ta je bil pred l. 1634. celih dvanajst let notranji svetnik in je njegovo delo označil sam mestni svet kot vredno vse hvale in splošnosti koristno.

Neki Frankoviči so dobili plemstvo v 17. stoletju viteštvo pa l. 1880. (Globočnik, Der Adel in Krain, MMK 1899, 53).

IZPISKI IZ MESTNIH SODNIH IN SEJNIH ZAPISNIKOV

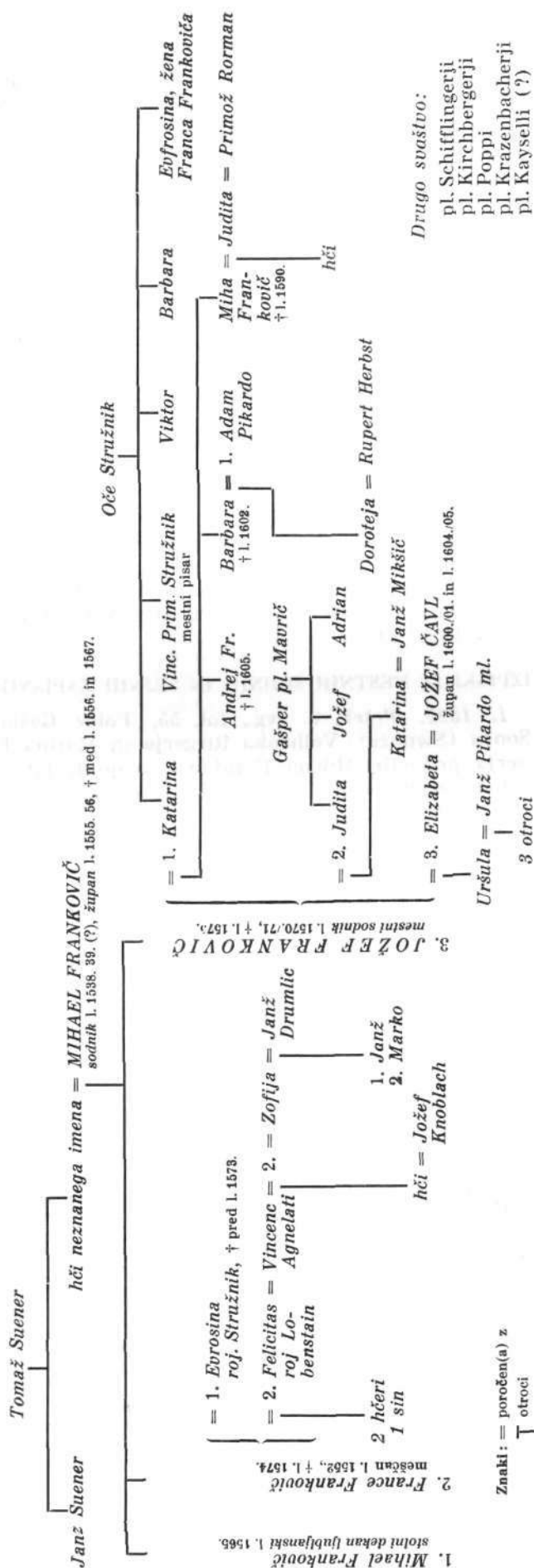
L. 1522. Petek, 6. avg., fol. 55. Poleg Gašperja Sonca (Swnnze), Volbenka Riegerja in Marina Karnerja prijavlja Mihael Frankovič svojo terjatev do Schamperjevega imetja v znesku 7 ren. gold. kot za sluzek (lidlon).

L. 1529. Poned., 8. marca, fol. 113. Med navzočimi na seji je kot 16. naštet »Michel franckhouitsch«. Je torej član »zunanjega sveta«.

Petek, 8. okt., fol. 126. *Tomaž Suner* (Suener) je po svojem sinu Janžu Sunerju, ki se je izkazal s poblastilom svojega očeta, »otvoril« hišo na Starem trgu, (stoječo) med Plattnerjevo hišo in hišo Jurija Kaheja *svojemu zetu* Mihaelu Frankoviču.²

² Suenerjeva hiša je današnja št. 5 na Starem trgu.

Lastniki hiše št. 5 na Starem trgu: Do l. 1529. *Tomaž Suner*; od 8. okt. 1529. do pribl. 1560. *Mihael Frankovič*; 1560.—1575. *Jožef Frankovič*; 1575.—1590. *Andrej Frankovič*, nato pa njegov brat *Mihael*; 1590.—1599. *Frankovičevi dediči*; 1599.—1608. *Martin Rab* iz Novega mesta; od 14. marca 1608. do 1615. l. *Janez Štravs*; 1616.—1621. zopet *Martin Rab*. Davke (18 fl.) je za 3 leta plačal 12. okt. 1617. »Herr doctor Victoria«, 21. febr. 1621. pa v imenu gospoda Raaba gospod Abraham Derlač (mestni pisar) 9 fl. in enako vsoto isti dan gospod Erazem pl. Scheyer. Od 1622. do 1628. je lastnik »Herr Erasam von Scheyr.« 18. nov. 1622. je plačal davek 6 fl. Janez Bučar (Putschar). L. 1623. je v hiši Jakob Vidič (Widitsch), ki je plačal užitnino od 40½ soda dolenjca in 4 sodov vipavca (4 glđ 43 kr), l. 1624. in 1625. pa Venturin Fohrra, ki pa se je izselil iz Ljubljane. Od l. 1629. do 1634. *lekarnar Pavel Ciriani*, ki je tudi kot njegovi potomci lastnik sosedne hiše v smeri proti Tranči; 1635.—1646. gospod *Franc Ciriani*, večkratni mestni sodnik, od l. 1645. vpisan kot Franz von Ciriani; 1647.—1706. gospoda Franca pl. *Ciriani dediči*; 1707.—1714. gospod *Franc Ciriani* (Herr Franz von Zyrian); 1715.—1732. *zvonar Gašper Franchi* (pisan tudi Frankhi); 1733.—1750. gospod *Sebastijan Bonaventura Franchi*, od l. 1736. vpisan s plemiškim dodatkom »von Frankhenfeldt«; od 1. marca 1751. do 1795. njegov sin dr. iur. *Franc Gašper Franchi pl. Frankenfeld*;

L. 1537. V uvodnem seznamu (fol. 2) je med »notranjimi« svetniki kot 11. vpisan »Michel franckhouitsch«, pozneje (n. pr. fol. 46) se ta priimek piše tudi kot »franckobiz«. V seznamu na dan sv. Jakoba, 25. jul. 1537., fol. 106, je Mihael Frankovič že na sedmem mestu v mestnem notranjem svetu.

FRANKOVIČEV VAROVANEC UJET V TURČIJI

L. 1541. Miha Frankovič je notranji svetnik.

Petek, 8. aprila, fol. 48. Dornfogtova (Dornfocht in tudi Dornfogkht) jeroba Miha Frankovič in Janž Šen (scheen in scheenn) se priglašata zastran svojega varovanca (Janža Dornfogta), ki je še vedno *neodkupljen v Turčiji*, čeprav sta si zanj izposodila pri Polževih jerobih 200 kron na obresti in ta denar zaman potrošila. Nato je mestni svet (meine herren) sklenil: Ker je (sc. Dornfogt?) pristal, da jima poravna ta znesek, naj se to zgodi z Weilheimerjevim³ posredovanjem. Drugih 150 dukatov v zlatu, ki so pri Weilheimerju, mora W. v treh mesecih pripraviti in jih izplačati jerobom.

Petek, 17. junija, fol. 81. Mihael Frankovič kot zastopnik svojega »principala« Nikole Jurkoviča, meščana na Reki (Nicule Jurkhouitsch burger Zu S : Veit am phlaumb), terja od Spezijeve zapuščine 34 dukatov za neko zaplenjeno jeklo. (Enako fol. 84 in fol. 111).

Ponedeljek, 4. jul., fol. 87. Dornfogtova jeroba Miha Frankovič in Janž Šen sta prišla pred moje gospe in jim sporočila, kako sta se pogajala z Nikolajem Forduzijem (Niculo Vorduzi⁴) zastran Janža Dornfogta, da bi šel v Turčijo, poizvedel zanj in ga spravil na pot (ds Er In Zuwegem pringe). Zato zahteva petdeset dukatov in rotlidskega sukna za eno suktnjo (So woll Er funfzig ducat vnd ain Rotlindisch tuech Zu ainem Rogkh nemen). Ker pa kaj takega ne smeta storiti brez ukaza častitega sveta,⁵ prosita, naj jima le-ta priskoči na pomoč s svojim nasvetom in odloči, ali to moreta storiti.

Nato so moji gospodje sklenili: Prav je, da ga svojci (po)iščejo in rešijo. In jeroba naj Forduziju dostavita tistih 50 dukatov in sukno, Forduzi pa jima mora dati jamstvo, da bo vse izvršil tako (kakor so se zmenili). Sl. mesto jima izda potrdilo, da se je to zgodilo z njegovo voljo in na njegov ukaz.

Na dan sv. Ane, 26. jul., fol. 94. Za županom Vidom Kislom in sodnikom Jurijem Serterjem sta Janž Weilhaimer in Miha Frankovič zapisana v seznamu kot prva med notranjimi svetniki.

Poned., 12. sept., fol. 113—114. Izreče se sodba zastran jekla rajn. Vincenca Spezija, ki je dolga leta

od 7. febr. 1795. do 20. dec. 1811. *Suzana Repesič*, nato do 29. maja 1838. *dr. Andrej Repesič*, za tem pa *Franca Seraf. Repesič*, ki je kot lastnik zabeležen še v seznamu hišnih posestnikov l. 1853. V seznamu za l. 1877. je imenovan kot lastnik *Henrik Ničman*, l. 1901. *Avgust Auer* in l. 1933. *Janko Baloh*. — Hiša je bila »patidenčna« in je do l. 1805. imela št. 176, do l. 1876. št. 16, nato pa do danes št. 5 *Stari trg*.

³ Janž Weilhammer, ljubljanski veletrgovec in župan v letih 1536./37., 1538./39. in bržkone tudi 1539./40.

⁴ Verjetno tržaški žid. V Ljubljani se že l. 1368. omenja neki žid Fraduc (MMK 1906., 55).

⁵ Mestni svet je bil vrhovni varuh meščanskih vdov in sirot.

ležalo tu zaseženo. Med upniki se omenjajo: reški meščan »Jacob Wesleruitsch« kot porok rajn. Andreja Fabjančiča, Jakob Bartholey iz Trsta, Marco Antonio iz Benetk, rajn. Janž Gortschacher, *Miha Frankovič* kot zastopnik Nikole Jurkoviča z Reke itd.

Petek, 16. sept., fol. 116. Določijo se možje, ki naj pregledajo mestne okraje, ali so še preskrbljeni z vsem, kar je potrebno v sili:⁶ na (Velikem) trgu Andrej Estrer in Severin Hof, na Novem trgu Marks Stetner in Marks Pregl, na Starem trgu pa *Frankovič*⁷ in L(ovrenc) Prewalder.

L. 1544. V prvi polovici l. 1544. je bil M. Frankovič prvi med notranjimi svetniki, v županovi odsotnosti tudi njegov namestnik.

Že iz nekega prejšnjega zapiska bi se dalo sklepati, da je bil Frankovič *krznar* (m. s. z. 1525., fol. 106). Isto domnevo potrjuje zapisnik od petka, 22. febr. 1544., fol. 17, ter od petka, 21. marca 1544., fol. 31, o sporu med Danijelom Hohenhauserjem in krznarsko bratovščino, ki jo zastopa Miha Frankovič. Zdi se, da je bil Fr. celo predstojnik ceha ljubljanskih krznarjev.

MESTNI SODNIK

L. 1545. Mihael Frankovič je bil l. 1544./45. mestni sodnik.

Petek, 3. jul., fol. 124. Mestni sodnik Miha Frankovič (Michl Frangkhausitsch. Stat Richter) se pritoži proti častiti bratovščini in cehovskim mojstrom čevljarjev, da so nekega čevljarja kaznovali »von wegen Prennuß ainig Oll«.

Petek, 17. jul., fol. 140. Sodnik Frankovič se je zopet pritožil proti rokodelstvu (hantwerch) čevljarjev, da so se predrznili naložiti nekomu izmed svojih kazni, za kar pa niso upravičeni oni, marveč sodišče. Zato hoče, da se odloči, ali so dolžni zategadelj pobotati se z njim ali ne. *Sklep*. Ker rokodelcem ne pristoji, da bi v takih primerih brez znanja in volje sodišča koga na tak način in s tako visoko globo kaznovali, zato so dolžni dati od te kazni sodniku deset reparjev (Patzten).⁸

S tem naj bo ta spor poravnan.

Te dokaze iz mestnih sodnih zapisnikov, da je bil Miha Frankovič mestni sodnik l. 1544./45., nam potrjuje še naslednji regist kostanjeviškega samostana:

102. L. 1544. pri V. L. G. »ad Fontes« dne 10. nov. Samostan vzame naposodo 130 pen. gld pri *ljubljskem sodniku Mihaelu Frankoviču*, da bo mogel prispevati za turško vojsko (ZUZ 1930., s. 16).

JAVNA ŽALITEV MESTNEGA SODNIKA

Sreda, 16. sept., fol. 172. Miha Frankovič je naznanil, da ga je Baltazar Šen (Walthauser Scheen) javno ozmerjal in razžalil v gostilni pri Gašperju Slatenšku (Slatenschigkh) vpričo tujcev in domačinov. Zato ga je tožil pri sodišču, gospod mestni sodnik⁹ pa ga je napolil pred mestni svet. Baltazar Šen pa pravi, da

⁶ Vsekakor za primer turškega napada.

⁷ Vsak nadzornik je bil imenovan za mestno četrt, v kateri je stanoval. Frankovič je torej stanoval l. 1541. v svoji hiši na Starem trgu.

⁸ Sodnik ni dobival plače kot n. pr. župan, marveč si je odtrgaval od naloženih glob in kazni (Glej tudi F. Zwitter, Starejša kranjska mesta in meščanstvo, s. 33.)

⁹ L. 1545./46. ni bil več Frankovič mestni sodnik, marveč Janž Dorn.

je Frankovič tisti, ki je njega ponovno žalil, kar je bilo njemu pismeno in ustno sporočeno na cesarskem dvoru... On ni Frankoviča prav nič drugače zmerjal, kakor je Frankovič njega. — Po daljšem prigovarjanju se je mestnemu svetu posrečilo, Frankoviča in Šena zopet spraviti in »ju razglasiti zopet za dobra prijatelja«.

L. 1547. Fol. 3. Župan Vid Kisl je umrl 20. januarja, 21. januarja je bil izvoljen za pol leta za župana Volbenk Gebhart. Janž Dorn je še dalje sodnik, Miha Frankovič pa prvi med notranjimi svetniki.

TRGOVEC S KOZAMI PLAČA GLOBO ZA ZIDAVO ROTOVŽA

Poned., 4. jul., fol. 18. Miha Frankovič je bil svoj čas kaznovan s 100 ren. gld, ker je prinesel semkaj okužene kože (von wegen der Infectierten vell) z Reke. M. F. se je proti kazni pritožil pri vicedomu, nato pa pustil stvar počivati od 9. oktobra 1546. leta dalje. Mestni svet ga sklene pozvati predse, zahtevati naloženo globo in sploh priti z njim do zaključka.

Frankovič je prišel na rotovž in se krepko zagovarjal. Gospodje so zagrozili, da ga ne izpuste prej z rotovža, dokler ne plača globe, in so ga še vprašali, naj pove, »kdo so vendar tisti, ki se še bolj pečajo s tihotapstvom kot on«. Frankovič se je izvijal, ni pa nikogar imenoval. Nato je izjavil, da bo plačal 100 ren. gld, če ne gre drugače. Sploh, če bi šlo samo za denar, se ne bi dosti menil in mu ne bi bilo veliko za vso stvar, ker pa zadeva njegovo čast, je ne more pustiti kar tako. Prosi, naj se *premislijo zaradi njegovih otrok*. Pripravljen pa je, drugače se izkazati napram sl. mestu, da bo zadovoljno.

Nato so mu moji gospodje dali na prosto izbiro, da namesto te kazni da *prispevek za zidavo rotovža*.¹⁰ S tem bo vse poravnano in Fr. naj izroči vse *spise sl. mestu, da se uničijo*.¹¹ — Zdi se, da se je tako tudi zgodilo.

FRANKOVIČ ZASTOPNIK KRZNARJEV

Četrtek, 21. jul., fol. 23. Jakob Šen, Gregor Taschitz in Frankovič so prosili za *krznarje*, ki so Kašiča po krivem pretepli (So dem Khaschitz vnpilllicher weiss geschlohen) in sedaj prestajajo kazni, naj se jim kazni odpusti. — Krivci se pomiloste pod pogojem, da se z razžaljenim pobotajo in poravnajo pred sodiščem. Kdor tega ne sprejme, naj ostane na kazni.

Petek, 9. sept., fol. 42. Miha Frankovič ovadi sodišču Jurija Bokalška (Juri Wokhauschigkh), kateremu je pred štirimi leti posodil sveženj kož (Ain pollen heut). Bokalška obsodijo na plačilo.

L. 1548. Frankovič je med prvimi notranjimi svetniki. To leto je imel nevažen spor z Janezom Krst. Polžem.

MEČEVALEC SRAMOTI PRIDIGARJA MED POGREBOM

L. 1549. Petek, 22. febr., fol. 113. Danes je bilo sporočeno (mestnemu) svetu, da se je pridigar Felicijan (Felician Prediger) izrazil napram Frankoviču v šempetrski cerkvi, ko so nesli k pogrebu gospoda Jakoba Pegama (Pehaimb), in (mu) prijavil pritožbo proti mojstru borjenja (Fechtmaister), da

¹⁰ Glej tudi pri Vrhovcu »Hauptstadt Laibach« str. 84-85.

¹¹ Ali so se gospodje čutili kaj prizadete s Frankovičevim namigavanjem, da so drugi še hujši tihotapci nego on?

ga je le-ta sramotil z nespodobnimi besedami, ko je hotel podeliti Pegamu sveto olje. Nato je svet poslal po mojstra borjenja in ga terjal na odgovor. Ta je večino očitkov zanikal. Potem so pozvali še gospoda Felicijana in ga zaslišali, prav tako tudi cerkovnika, Treiberja in Janža Schoba (?). Izkazalo se je, da ni bilo tako (kot je trdil borilski mojster). Zatorej so mu prepovedali vtikati se v bodoče v take reči in (mu zabičali), da opusti tako malopridno govoričenje. Za kazen je bil odpeljan (v zapor) na Trančo (auf den Comaun).

Četrtek, 4. jul., fol. 165. Frankovič se pritoži proti Rephuenu, ki je zaradi spora z Logarjem o neki desetini apeliral na vicedoma. V tej pritožbi imenuje Rephuen Frankoviča nevarnega človeka, oderuha (10 procentnega) in lažnivca. — »Častiti svet« je uradoma odstranil nejevoljo med Frankovičem in Rephuenom, vendar se morata še poravnati s sodiščem.

FRANKOVIČ IZKLJUČEN IZ MESTNEGA SVETA

L. 1551. Mestni svet je Frankoviča odstavil kot notranjega svetnika zaradi konflikta z velikovškimi in kapeljskimi meščani.

Poned., 12. jan., fol. 10—11. Miha Frankovič je (po svojem odvetniku) Sengenschmidu izčrpno razložil dosednji potek svojega spora z Janžem Reitrerjem in Jakobom Koblarjem (Khopfler) kakor tudi, kako je pri vicedomu dosegel dovoljenje za zasego (njunega blaga). Ker mu je bila priznana pravica, da citira oba (pred ljubljansko sodišče), je hotel poizvedeti na Koroškem, če sta mu pripravljena dati odgovor. Med potjo pa je čul, da *jezdita* semkaj. Zato se je tudi sam vrnil domov. Sedaj zahteva Koblarjevo aretacijo in zasego blaga.

Jakob Koblar izjavlja, da ni tu sem prišel v svojem imenu, marveč le kot pomagač. Tudi ni nikogar razžalil in ni napravil nobenega zla, kakor je to storil Frankovič njemu in njegovemu sopolancu. Zatorej mu zase ne bo dajal odgovora in se ne bo spuščal v spor z njim. Če pa je bila proti njemu dovoljena citacija, bo umel nanjo odgovoriti. Ako ima Fr. kaj proti njemu, ki je *meščan v Velikovcu* in ima tam svoj dom, mora že vedeti, kje naj ga išče. Koblar poudarja ponovno, da ne stoji tu kot principal, marveč samo kot odposlanec in tudi ne sam.

Sodišče je zavrnilo Frankovičevo zahtevo in poudarilo, da Koblar ni v Ljubljani v svojem imenu, marveč je prišel kot *odposlanec k duhovski gosposki v častni zadevi proti Frankovičevemu sinu*. Fr. se pritoži na vicedoma.

Sobota, zadnjega febr., fol. 43. Spor za funt *žafrana*, ki ga je Miha Frankovič prevzel od Pavla Kalčiča (in ga še ni plačal). M. F. je obsojen na povračilo.

Petek, 13. marca, fol. 47. Frankovič je dal po lastnem slu citirati Reitrerja in Koblarja v Ljubljano. Ta dva pa sta se pismeno opravičila in se razprava ni mogla vršiti.

VICEDOM SE ZAVZEMA ZA FRANKOVIČA

Petek, 10. apr., fol. 48. Skoro polnoštevilno zbranim notranjim in zunanjim svetnikom je sporočil župan (Janž Dorn), da so včeraj gospod deželni upravnik, gospod vicedom, Melhior Hasyber in Jurij Seyerl, nakladnik, naprošeni od Mihe Frankoviča, ho-

teli izvedeti, zakaj je bil le-ta *izključen iz* (mestnega) *sveta*, češ da bodo potem ukrenili korake, da *se odpravi razpor med sl. mestom in Frankovičem*. — Nato se je sklenilo, da se gospodom kot napročencem gospoda (!) Frankoviča sporoči po kosilu (nach essen), da sl. mesto nima s Frankovičem nobenega spora, marveč le odposlanci iz *Velikovca* (volkhenmargkht), katerih vloga naj se jim prebere. Prav tako naj se jim javi njegov spor s Kolarjem v *Kaplji* (mit dem Colar in der Capel) in kako je bil sodil Polžu in Tifrerju. Ostane pri tem, da naj poravna svoje razpore, nakar bo lahko o sv. Jakobu zopet zavzel svoje mesto.

FRANKOVIČEV SIN UŽALIL VELIKOVČANKO

Torek, 21. apr., fol. 56. M. Frankovič je prišel pred sodišče in očital Janžu Reitrerju, zakaj se ni bil odzval pozivu, ko ga je citiral v Ljubljano. Dalje je Reitrer trdil, da ga je Frankovič zmerjal, zato naj ga pridrže toliko časa tukaj, da bo Reitrer zaslišan skupaj s pričami, ki so bile navzoče, in *da ostane ta eksaminacija za večer spomin*. Tretjič, je Reitrer govoril, da je Frankovič dal Koblarju 4 ren. gld za poravnavo. Tudi to je žalitev.

Janž Reitrer je izjavil, da ima svojo redno gospoško v koroški deželi in, če se je Frankovič obrnil za stran Koblarja na njegovo redno gosposko, mora to storiti tudi glede njega. Zato mu dalje ne bo odgovarjal.

Sodišče je zavrnilo Frankoviča, *»ker je bil Janž Reitrer poslan semkaj v častni zadevi svoje sestre proti Frankovičevemu sinu* in da ne bi pri takih velevažnih sporih nihče bil prikrajšan in zlasti še, ker se je Fr. z Jakobom Koblarjem, ki je bil že v začetku soodposlanec, poravnal pred njegovo redno gospoško... Ta sklep pa se ni razglasil, marveč sta se stranki pobotali, v kolikor se je zadeva odigrala tukaj. O tej poravnavi se obema dovoli izdati potrdilo s pečatom sl. mesta.«

FRANKOVIČ REHABILITIRAN

Petek, 8. maja, fol. 58. Miha Frankovič predloži v prečitanje pogodbo, ki jo je bil sklenil z Jakobom Koblarjem v Velikovcu (velkhenmargkht). Ker so ga tu (t. j. pred ljubljanskim mestnim sodiščem) pobotali tudi z Janžem Reitrerjem, *se nadeja, da ga bodo zopet vzeli v svet*.

Nato se sklene: *»Ker je spor, ki je bil prišel pred sodišče, s tem poravnani, naj (Frankovič) posej zopet sedi na mestu, ki mu pripada* (so soll er widerumben an sein gepurlich ortt sitzen), vendar pa mora zadevo s Kolarjem v Kaplji čimprej mogoče urediti. — To je obljubil storiti.«

Na prihodnji seji, v petek, 29. maja 1551. (fol. 61), je Frankovič že zopet med dvanajstaki.

SPOR O BERGAMSKEM SUKNU

Poned., 15. jun. 1551., fol. 69. Iz razprave o zapuščini Jurija Pristava je razvidno, da so Frankovičevi *sinovi* in služabniki posodili rajn. Pristavu neko sukno.

Petek, 4. sept., fol. 83. Tu čujemo natančneje, za kaj je šlo. — (Mihe Fr.-a sin) *»Franc* Frankovič je prišel in javil, da je nekoč dal rajn. Juriju Pristavu

kos bergamskega sukna (Ain Slugkh Pergkhaimer)«. Ker so skrbniki Pristavove zapuščine osporavali vrednost te izjave, je sklenilo sodišče, naj Franc Frankovič priseže. Nato je Frankovič s prijemom za sodniško žezlo in s prisego potrdil, da je on sam dal Pristavu kos sukna (»Darauf hat frangkhouitsch an Aides Stot an gerichts Stob globt vnd mit dem Aid sein Anzaigen bestat ds Er dem Pristaw selbs ds Slugkh tuech geben«). Pristavovi jerobi so si pridržali, da doprinesejo protidokaz. Poslej se v zapisnikih ne govori več o zadevi.

Petek, 2. okt., fol. 86. V razpravi o zapuščini Luke Fleischakerja opozarjata Miha Frankovič in Gregor Taschitz (Dačić, Tešič?),¹² da je imel rajniki Fleischaker za 6 ren. gld v zakupu *špitalsko mesnico*. Naj se pazi, da bo celotna najemnina pritekla revežem. To mesnico sta pripravljena prevzeti sama ali pa naj jo imajo do izteka leta zastopniki imetja (t. j. Pristavovega), oziroma naj koga drugega tja postavijo.

MESTNI PISAR V KRANJU GNEDIZ

Poned., 26. okt., fol. 94. Gospod Adam Steinbock iz Robalje pri Radečah (her Addam Stainpogkh von Altenhof¹³) je po doktorju Čavleju vložil v prečitanje dolgovno in poroštveno pismo Andreja Gnediza¹⁴ in njegove žene kakor tudi Mihe Frankoviča kot jamca za 100 ren. gld in je zahteval, da se poslednjemu ukaže, da kot porok poravnata zadolžnico.

Frankovič pravi, da je bil pri njem Andrej Gnediz in mu rekel, da hoče *pojezditi* k svojemu sinu Janezu, mestnemu pisarju v Kranju. Dokler se od tod ne vrne, naj se Frankovič ne spušča v razpravo o tem dolgu. Zato prosi Fr. za odložitev do Gnedičeve vrnitve.

Nato se je stari Gnediz vrnil iz Kranja. Sin ni maral nič slišati o tem, da bi pomagal očetju. Tako je moral končno plačati le Frankovič. Na prigovarjanje mestnega sveta sta se Stainbock in Frankovič pobotala v torek, 19. januarja naslednjega, 1552. leta (fol. 102).

PAMFLET PROTI FRANKOVIČU

L. 1552. Petek, 19. febr., fol. 119. Miha Frankovič poroča, da sta te dni dobila Roringer in Cvekelj (Zwegl)¹⁵ vsak po eno pismo, ki njega obrekuje. Naj pismi pokažeta in naj se prebereta. Želji se ustrezeti. Nato zahteva Frankovič, da povesta, kdo jima je pisal pismo in kdo ga je prinesel. Oba prisežeta, da ne vesta, kdo je pisal.

Petek, 4. marca, fol. 125. Miha Frankovič in njegov sin Franc sta prišla in vložila po (svojem odvetniku) Sengenschmidtu naslednjo prijavo sodišču: Ker je v rokah sodišča neka poslanica (Sendschreiben), v kateri ni podpisan niti pesnik niti njegovi pomagači (der Tichter noch helffers helffer) in v katerem se navajajo očitki, kakršni v tej deželi niso v navadi, proti duhovščini, plemeniti in neplemeniti, proti svetnim osebam in tudi proti njemu Mihi Frankoviču in njegovemu sinu, in ker izhaja iz besedila, da delajo

¹² Valvasor navaja Gregorja Thetschitzo kot mestnega sodnika za l. 1561. Deset let prej je bil mož »zunanji svetnik ali »štiriindvajsetak«.

¹³ Glej Valv. XI, 506.

¹⁴ Andrej Gnediz je bil med prvimi zunanjimi svetniki.

¹⁵ Lukež Cvekelj, vnet protestant, Trubarjev svak (Kidrič, Zgodovina slov. slovstva, s. 46).

obrekovalci njemu in njegovemu sinu krivico, hočeta oba javno pred sodiščem to pobiti in se s tem opravičiti. Prav tako izjavljata pred vsem svetom, naj se pomni, da si pridržujeta pravno pot proti pesniku in tvorcu tega pisanja in njegovim pomagačem, če se kdaj odkrijejo. Nadejata se tudi, da zaradi take sramotitve njuna čast ne bo trpela. Fr. vpraša, če se mu taka prijava dovoli. *Sklep*. Omenjeni Frankovič naj prijavi. Če želi potrdilo o prijavi (Meldbrief), naj se mu izda.

Petek, 11. marca, fol. 127. Za meščana je bil sprejet *Franc Frankovič*. »Je meščanov sin; je po pred-očenju prisege prijel za sodniško žezlo in podal zaobljubo« (hat Nach furhaltung des Aidts Angerichts Stab Angelobt vnd Vergriffen).

Dus. Med novimi meščani tudi: »*Zuann Jacob Picardo*. Je privolil, da prinese svojo odpustnico iz Trsta do velike noči«. Bil je torej Tržačan.

FRANKOVIČ IN HREN ZAPRTA NA ROTOVŽU

Petek, 15. jul., fol. 159. »Pod večer, pri gospodu županu (Juriju Tiffreju) v hiši. Miha Frankovič in Lenart Hren (khreen) sta bila zaradi *svojega današnjega vedenja in drznih besed pred sodnikom v njegovi hiši zadržana za kazen na rotovžu drugim v svarilo*, kolikor časa je to dovoljeno sl. mestu izven pravne postopka. Nato je Hren poslal Blaža Harnuscha in Donadija Rossa in prosil, da se mu odpusti kazen, ki jo ubogljivo prestaja. Frankovič pa je poslal Lenarta Budino in Caharijo Prenarta in želi, da se jutri zbere č. svet, pred katerim se bo zagovarjal. *Ustni sklep*: Ker Lenart Hren priznava svojo krivdo in prosi za izpregled kazni, je prav, da se mu ta odpusti.

Zaradi Frankoviča pa se svet jutri ne bo sestel, ker so gospodje ta teden malone vsak dan zborovali in se morajo v ponedeljek zopet sniti. Če zatorej Frankovič tudi pripozna (svojo krivdo) in prosi kot Hren, naj se spusti z rotovža, če pa ne, *naj ostane tam do ponedeljka*.«

Kaj je storil Frankovič, ni zabeleženo. Navzoč pa je bil že na prvi mestni seji kot notranji svetnik.

SEZIDA SE MESTNA KRUHARNA NA STAREM TRGU

Petek, na dan po sv. Jakobu, 29. jul., fol. 162. Sklene se, sezidati kruharno (Prottisch) na mestnem svetu med Auerspergovo hišo in *kopališčem*.¹⁶ Za to kruharno se postavi zmožen čuvaj, pekom in pekaricam se bodo oddajale v najem stojnice in ne bo nikjer drugje dovoljeno prodajati kruh (»Auch ain teuglicher Prothuetter bestellt vnd di Stanndt den Pegkhen vnnnd Prof Pocherinen. In bestand Angelassen. Vnd sonst an khainem Andern Ort Prott failll Zuhaben gestot werde«).

Petek, 12. avg., fol. 163. Župan (Jurij Tifrer) poroča, da je razložil vicedomu sklep o zidavi in postavitvi kruharne. Vicedom ga je odobril, ker je kruharna za mesto skrajno potrebna in koristna. — Nato se je ukazalo mestnemu zakladniku in mu naložilo, da da čimprej sezidati in postaviti tako kruharno.

¹⁶ Kopališča na Starem trgu ne omenja A. Koblar v svojem članku »Kopališča v Ljubljani« *IMDK* 1900., str. 67—72.

(Se nadaljuje.)

LJUBLJANSKI FRANKOVIČI V 16. IN 17. STOLETJU

VLADISLAV FABJANČIČ

(Nadaljevanje.)

Poned., 22. avg., fol. 168. Danes je Miha Frankovič po svojem sinu Jožefu in Lovrencu Sengenschmidtu zaprosil za naslednje: Ker mu je bilo naloženo, da mora apno pred svojo hišo, katero apno leži na mestnem svetu, spraviti proč, ker se bo tu po sklepu častitega sveta postavila kruharna, in ker mu je bilo danes (ponovno) ukazano, da mora dati to apno odpeljati, sicer da bo kaznovan s petimi markami, prosi odloga do prihodnjega petka. Na ta dan bo potem podal svoj ugovor (Notturfft). *Sklep in odgovor*. Ker je častiti svet skupaj s štirindvajsetniki napravil svoj sklep soglasno in končno veljavno in ga sporočil tudi gospodu vicedomu, ki ga je odobril v napredek slav. mestu, zato č. svetu sedaj ne pristoji, da bi ta sklep spreminjal.

Torek, 27. sept. 1552. France Frankovič zastopa svojega očeta Miho Frankoviča pri razpravi o zapuščini rajn. Mihaela Reicherja.

MIHAEL FRANKOVIČ, LJUBLJANSKI ŽUPAN,
KRANJSKI POSLANEC NA DUNAJU

L. 1555. in 1556. Mestni sodni zapisniki od l. 1553. do 1567. se nam niso ohranili. Pač pa poročča Dimitz (VI. knjiga, str. 219.), da je na zbor nižjeavstrijskih dežel, ki ga je kralj Ferdinand sklical na Dunaj za 26. oktobra 1555. l. na posvet o ukrepih proti turški nevarnosti poslala Kranjska poleg 5 plemičev še *Ljubljanskega župana Mihaela Frankoviča* in mestnega pisarja Vincenca Primoža Strusnika. Isti so zastopali Kranjsko na zboru nižjeavstrijskih dežel na Dunaju tudi naslednje 1556. leto. Kot vir za to trditve navaja Dimitz Valvasorjev zapis (X. knj., str. 338.). Ker ni nobenega nasprotnega dokaza, lahko smatramo za točno, da je bil Miha Frankovič ljubljanski župan v l. 1555./56.

PO SMRTI MIHE FRANKOVIČA. SINOVA FRANC
IN JOŽEF

L. 1568. Mihe Frankoviča ni več. Novoletni seznam mestnih svetnikov pa ne navaja tudi nobenega drugega Frankoviča. Med notranjimi svetniki je na Novoga leta dan Janž Phanner zakladnik (Chamrer).

Petek, 6. febr., fol. 27. »Pichardo« se navaja med notranjimi svetniki, enako 7. febr. (fol. 36) in dalje.

Poned., 19. marca, fol. 60. V tožbi Matevža Križaja (Mathes Khrischey in Chrisey) proti Francu Frankoviču se sklene prvemu še enkrat pisati v Judenburg, da pride 10. maja semkaj k zaslišanju in zaprisegi prič.

JOŽEF FRANKOVIČ ZAMENJA HIŠO

Petek, 26. marca, fol. 68. »Anton Paldauf z ženo Evfemijo« otvori svojo hišo (ležečo) med (!) vokalno hišo Janža Khitla in nasproti hiši stiškega opata, Matevžu Pristavu kot pooblaščenca *Jožefa Frankoviča*.

Pristav pa »otvori« namesto *Jožefa Frankoviča njegovo hišo*, stoječo med hišo Ruperta Fajlerja, krznarja (Ruep Pheiller Khursner) in Farnkovičevim vrtom ali

domcem (Hoffstat) zadaj ob grajskem griču, imenovanemu Antonu Paldaufu in njegovi ženi kakor tudi njunim dedičem.

FRANKOVIČI TOVORIJO ŽELEZO SKOZI TRST

Petek, 30. apr., fol. 79. Frankoviči so kupčevali tudi z železom. L. 1550. so jim bili v Trstu zaplenjeni 4 tovari železa kot tihotapsko blago. V pravnem sporu z Jožefom von Seebachom, prejemnikom štiridesetine v Trstu, se je izkazalo, da so Frankoviči še naprej tovorili železo skozi Trst in l. 1551. in 1552. tudi v redu plačali štiridesetino od svojega blaga. Ko pa je l. 1553. tedanji prejemnik umrl, niso hoteli plačati štiridesetine, izgovarjajoč se, da jim je bilo pred tremi leti po krivici zaplenjeno železo. Spor se je vlekel do leta 1568. Frankovičev zastopnik (Vactor) v Trstu je bil neki Spadan. V Ljubljani pa je Jožefa Frankoviča zastopal pred sodiščem gospod Magister. Sodišče je Frankoviča obsodilo na plačilo, enako vicedom. Jožef Fr. pa se je pritožil na vlado v Gradcu. Ta je 20. maja 1568. potrdila sodbo mestnega sveta in obsodila Frankoviča povrh vsega še na »globo 10 tolarjev v korist nižjeavstrijske vlade, ker je nepravilno apeliral«. Jožef Fr. se je moral vdati in je na seji v soboto, 11. jun. (fol. 96 in 97) obljubil plačati Janžu Jožefu pl. Seebachu »ekspens 40 ren. gld.« Zdi se pa, da je ostal dolžan to vsoto še dalj časa (s. z., petek, 26. nov., fol. 150).

Jožef Frankovič je gotovo bil l. 1568. (in še prej) *zunanji svetnik*, pa ga v začetku leta ni bilo na nobeni seji, ker je imel procese. Dne 21. maja pa se udeleži seje kot štiriindvajsetnik in pozneje še večkrat. Na dan sv. Ane l. 1568. pa je že v seznamu *notranjih svetnikov*.

L. 1569. Petek, 4. maja, fol. 177. »Miha Švare kot pooblaščenec *Franceta Frankoviča*« odpre Janžu Jakobu Pikardu (Pichardo) njegovi (Frankovičevi) dve njivi, ki ležita pri Sv. Krištofu na Ljubljanskem polju poleg deželne ceste, koder se gre proti Črnučam h Kamniku, in zraven njiv gospe Barbare Preglove, z gornjim koncem pa ob volovskem potu in z drugim krajem ob gmajni.«

Ponedeljek, 26. jun., fol. 216. Pritožba Jožefa Frankoviča proti vodji mestne mitnice in tehtnice Mihi Nučiču (Nudtschitz) zaradi neke afere z nakupovanjem surovih kož (Raucher gefull) v družbi z njegovim bivšim služabnikom Janžem Ambtmanom.

JOŽEF FRANKOVIČ KANDIDAT ZA SODNIKA

Na dan sv. Jakoba, 25. jul., fol. 227. Ko je po enoletnem službovanju odstopil mestni sodnik Janž Pfanner,¹⁷ se je prešlo k volitvi novega sodnika. Častiti svet je torej po hvalevrednem mestnem običaju skle-

¹⁷ Janž Pfanner (pisali so ga tudi Phanner) je bil mestni sodnik l. 1568./69. (Valvasor zmotno navaja za to leto Jurija Pissauitza, recte Pisanca) in l. 1569./70., župan pa l. 1571./72. (ugotovljeno po m. s. z.) vse do (po Valv.) l. 1573./74. in zopet l. 1579./80. ter 1580./81. (Valv.).

nil pripustiti v volitev poleg starega mestnega sodnika še Jožefa Frankoviča. Nato je bil z večino in soglasno (!) zopet potrjen stari mestni sodnik Janž Pfaner ter se mu je predočila običajna prisega.

FRANCE FRANKOVIČ PRODAJA ZORČEVO HIŠO

L. 1570. Petek, 17. marca, fol. 44. »Vid Junec (Junez) kot pooblaščenec *Franca Frankoviča* hoče hišo na *Starem trgu*, ležečo med hišama Engelhauserja in Franca Honigstainerja, ki je bila last rajn. Blaža Zorca (Blaß Schorzen), »otvoriti« po mestni šegi Blažu Jauenntallerju in njegovemu zetu Jakobu Khaltenprunnerju in mu jo izročiti v last.

Sklep. Če položi kupec denar na sodišču, da bi se lahko poravnali nekateri zahtevki, se sme otvoritev izvršiti.

Pooblaščenec noče otvoriti hiše, ako ne prejme denarja. Zato se otvarjanje ne nadaljuje.

Petek, 7. apr., fol. 46. Miha Švarc, zastopnik Franca Frankoviča, dokazuje z nekim členom Zorčeve oporo in z računi, da je Zorčevka doslej že vse prejela, kar ji gre, razen malega preostanka, ki ga hoče položiti, zatorej sta ona in njen mož dolžna, hišo izprazniti. — Zorčevka in njen (drugi) mož Miklavž Schaller ne marata hiše odstopiti, marveč zahtevata, da se plača vzdrževalnina za otroke in ostalo. — Pristav zahteva v imenu prvih Zorčevih otrok, da dobe, kar jim še pristoji. — Sodišče je sklenilo, da se mora Franc Frankovič, ki je bil jerob Zorčevih otrok, poravnati s Schallerjem in njegovo ženo zastran vzdrževalnine za otroke, njej plačati ostanek odpravnine ter 4 ren. gld za 2 stara žita. Nato mora Schaller izprazniti hišo v 14 dneh.

JOŽEF FRANKOVIČ BIL ŠPITALSKI MOJSTER

Petek, 2. jun., fol. 70. Zastran špitalskega zastanka se določi Frankoviču 13. junij za polaganje računa. — Po tem zapisku se sme soditi, da je bil Jožef Frankovič špitalski mojster v l. 1569./70. 7. junija 1570. pa je bil za špitalskega mojstra izvoljen Lenart Hren.

MESTNI SODNIK JOŽEF FRANKOVIČ

Petek, 28. jul. 1570., fol. 103. »Presentes gospod župan B. Samerle, gospod *mestni sodnik* Jožef Frankovič (herr Stat Richter Joseph Francouitsch), Vodopivec, Janž Pfaner, Steklina, Stetner, Falk (Valch).« *Valvasor*, ki sploh ne pozna sodnika Jožefa Frankoviča, se torej moti, ko za l. 1570. navaja kot mestnega sodnika Janža Pfanerja (ali, kot Valvasor piše, Pfanerja). Pfaner je bil sodnik še 24. julija 1570., takoj nato, na dan sv. Jakoba, je bil za sodnika izvoljen Jožef Frankovič, ki je to službo vršil do sv. Jakoba l. 1571., Pfaner pa je bil zopet samo notranji svetnik. To ugotovitev potrjuje gornji zapisnik in tudi vsi poznejši sejni zapisniki.

Od 15. oktobra dalje je Frankovič odsoten iz Ljubljane, nadomestuje ga Jurij Pisanec,¹⁸ le dne 24. nov. Janž Pfaner.

L. 1571. Na Novega leta 1571. je Jožef Frankovič zopet naveden kot navzoči mestni sodnik, Blaž Sa-

¹⁸ Po Valv. je bil »Georg Pissauitz« mestni sodnik leta 1567. in 1568., v resnici pa je bil Jurij Pisanec sodnik le l. 1567./68., dočim ga je za l. 1568./69. nasledil Janž Pfaner.

merle pa kot župan (fol. 14). 15. jan., fol. 25. Sodnik Jožef Frankovič zaseže neko železo lekarnarju De Curtoniju.¹⁹

Petek, 9. febr., fol. 39. Kranjski meščan Tomaž Banko (Thomaß Bängkho burger Zue Crainburg) je danes prišel (pred sodišče) in se pritožil proti gospodu mestnemu sodniku Jožefu Frankoviču, da mu je le-ta zadržal nekaj železa... Po zaslišanju obeh strank je sodišče sklenilo, da mora mestni sodnik J. Fr. meščanu Banku poravnati vso škodo in ga oprostiti pri vicedomu in pri mestnem sodniku v Kranju (kjer ga je bil po krivem ovadil).

FRANKOVIČ IN JESENISKI JEKLARJI

Petek, 2. marca, fol. 48. Gospod Frankovič se pritoži zoper Miho Khraifueša, ker je kupil nekaj *jekla* od njegovega trgovca na Jesenicah, katerega on, Frankovič, zalaga (sc. z denarjem). In ker je Fr. to jeklo zalotil tu pri Krajfussu, mu je prepovedal, da bi ga odpeljal proč. Krajfus pa je navzlic temu poslal jeklo stran. Zato zahteva, da le-ta položi pri sodišču toliko denarja, kolikor je jeklo vredno, dokler se zadeva ne uredi in da se z njim poravna za globo.

Khraifuess pravi, da jekla ni kupil od Perkhोजना, marveč od Mukuča (Mugkhutsch). Tudi nima Fr. pravice nastopati kot sodnik v lastni stvari.

Sklep. Ker se vicedomov ukaz, ki ga je iznesel gospod Frankovič, razteza samo na zasego Perkhोजनाvega imetja v Beli peči (Zu Weissenfels), ne pa tudi tukaj in ker ni običajno, da bi smel tožnik biti sam svoj sodnik, zato mora Fr. prijeti Mukuča (Muckhutsch) zastran spornega jekla pred njegovo redno gosposko. — Fr. najjavlja priziv, ki se mu dovoli.

9. marca, fol. 60. Dauendt de Leidi in njegova žena Školastika sta prodala svojo hišo gospodu Joštu Jožefu baronu Thurnu. V njegovem imenu zahteva (odvetnik) Elija Stozinger »otvoritev«, ki pa jo prepreči Jožef Frankovič, ker mu je bil Deleidi nekaj dolžan na to hišo.

JOŽEF FRANKOVIČ, NAČELNIK KRZNARJEV IN KOŽARJEV

Petek, 20. apr., fol. 95. *Sklep* o prošnji *krznarske bratovščine*. Gospodu mestnemu sodniku in Gašperju Hochstetterju in tudi drugim njihovim tovarišem (mitverwandten), ki *kupčujejo s kožami in krzni*, se pod globo 5 ducatov v zlatu ukazuje, da takoj predložijo pismeno poročilo o odgovoru na njihovo prvo prošnjo.

JOŽEF FRANKOVIČ SODNIKUJE

Poned., 27. apr., fol. 95. »Mestni sodnik (sc. Jožef Frankovič) naj gleda, da bo čimprej zaslišal ujete zločince (Mallefiz Personen).«²⁰

Naročil od mestnega sveta je Jožef Frankovič dobil še več, n. pr.:

¹⁹ Jakob de Curtoni je bil mestni sodnik l. 1586./87. (in ne Franc Leberwurst, kot trdi Valvasor), župan pa leta 1587./88. (Valv. za to leto zmotno navaja Volka Gartnerja) do vključno l. 1590./91. Več o gornji aferi bo v De Curtonijevem življenjepisu.

²⁰ Zasliševanje »malefičnih oseb« je bilo po navadi zvezano z nečloveškim mučenjem.

Petek, 17. maja, fol. 103. »Gospod mestni sodnik naj z ozirom na sedanje kužne čase (Leuff)²¹ povsod prepove točenje in prodajo žganja.«

Petek, 25. maja, fol. 107. »Gospod mestni sodnik naj gre često in večkrat v kruharno in tudi k pekarni in pekaricam in pregleda kruh. Kar ni pošteno in dobro pečeno, naj vse skupaj odvzame.«

Poned., 2. jul., fol. 130. »Gospod mestni sodnik naj da čimprej razglasiti, da ne sme nihče goniti živino na pašo (? das niemandts khain Viech Ins Veldt stelle noch thue).«

Dalje »se mu nalaga, da na zahtevo Pavla Gotschmana s pospeškom 'eksaminira' priče proti Slatenški.« Šlo je za neko srebrnino, last Pavla Goldschmida.

Petek, 6. jul., fol. 131. Odstopivšemu županu Blažu Samerlu se v imenu sveta zahvali mestni sodnik J. Fr. za njegov trud. Nato je bil izvoljen za župana Janž Pfaner.

SRENJA ODKLANJA FRANKOVIČA

Na dan sv. Jakoba, 25. jul., fol. 140. »Danes so (moji) gospodje po stari, hvalevredni navadi poslali Viljema Treiberja in Jurija Pisenica²² po gospoda mestnega sodnika Jožefa Frankoviča, naj pride s sodniškim žezlom na rotovž. Nato je prišel, se zahvalil za čast in se odpovedal sodništvu. Potem je bil poleg dosedanjega sodnika predlagan v volitev Picardo.²³ Ta predlog pa ni bil sprejet (namreč od srenje), marveč sta bila zahtevana dva druga.²⁴ V volitev sta bila tedaj dana Feliks Tholhopf²⁵ in Marks Stettner,²⁶ narkar je bil Tholhopf izvoljen z večino za mestnega sodnika in potrjen z zaprisego.«

Frankoviča nato ves mesec ni bilo na seji. Pojavil se je šele v ponedeljek, 20. avgusta.

Torek, 18. sept., fol. 176—177. V tožbi Pankracija, studenčarja iz Celovca (Panngraz Prunmaister. Von Clagenfurdt) in Jurija Steirerja proti Jožefu Frankoviču, ki ga je zastopal magister Samuel Budina,²⁷ je bil Fr. obsojen na plačilo 55 ren. gld z vsemi stroški, prav tako mu je bilo isti dan naloženo, da mora do sončnega zahoda izplačati Tomaža Banka, kakor je bil obsojen že 19. februarja l. 1571. — Budina je v Frankovičevem imenu najavil priziv.

To leto je bila menda v *Beljaku kuga* in je ljubljanski mestni svet v ponedeljek, 2. okt. 1571., skletil pisati tja, kako je z »infekcijo« (fol. 180.).

²¹ »Die Läuuff« pomeni po bavarsko čase, dogodke, »Sterbende Läuuff« kužne čase, v ljubljanskem žargonu pa včasih kar skrajšano »Leuff«.

²² Wilhelm Treyber je bil po Valvasorju l. 1563. mestni sodnik, O Juriju Pisancu glej opombo spredaj!

²³ Janž Jakob Picardo je bil pozneje mestni sodnik leta 1573./74. (po Valv.) in l. 1574./75. tudi po naših virih.

²⁴ Frankovič se je moral zelo zameriti gmajni, da ni marala niti čuti o njem.

²⁵ Felix Tholhopf je bil mestni sodnik po Valvasorju že l. 1564.

²⁶ En Marks ali Marko Stettner je bil sodnik l. 1539./40., njegov istoimenski sin pa l. 1579./80. in župan l. 1582./83., 1583./84. ter 1591./92.

²⁷ Sin protestantskega šolnika Lenarta Budine, prokurator pri deželskem sodišču, prevajalec znamenite Črnkove »Historije Sigeta« iz hrvaščine v latinščino.

MNOZICA TERJALCEV IN UPNIKOV NASTOPI PO FRANCETOVI SMRTI

L. 1575. V seznamu mestnih svetnikov za l. 1575. ni nobenega Frankoviča (fol. 12).

France Frankovič je umrl najbrže konec l. 1574.

Petek, 28. jan., fol. 30—37. *Zapuščinska razprava po Francu Frankoviču*. Prijavili so se naslednji zahtevniki:

1. *Barbara Strusinger*. Njena rajnka sestra Evfrozina Frankovič je bila napravila oporoko, iz katere nekatere določbe še niso izpolnjene, tako 150 gld jutrnje (Morgengabe), ki naj jih poravnajo sorodniki, dva pasa iz srebrne žice, en lisičji kožuh, dve kompletni postelji s pernicami in še en srebrn pas (»ain wüest Gurtl mit Silbren leben Khephlen«).

2. *Jožef Frankovič*, tukajšnji meščan, ki je imel za ženo iz istega zakona rojeno sestro imenovane soproge mestnega pisarja (sc. Stružnika), zahteva po ženitnem pismu 200 ren. gld za svoje otroke, ki jih je dobil v zakonu s svojo ženo Katarino, pa tudi polovico premičnin.

3. *Barbara Strusinger* zahteva še tri pasove (Zwey, So von Zognen Goldt gemacht, ain wiest Gürtel die mit Silbrer Leben kheplen beschlagen«), 18 lotov težko srebrno betvico, več zlatih in srebrnih okrasnih novcev (»Zwen golden schaw Phennig, jeder per 7 fl, Zwen Silbren Schaw Phennig«), ženski lisičji kožuh (»ain frauen fichswannen Khirschen«) ter platnena oblačila in perilo v smislu oporoke, kolikor še ni bilo razdeljeno.

4. *Jožef Frankovič* predloži bratovo zadolžnico za 63 gld 23 kr.

5. Isti vlaga listino o nekaterih vinogradih na Krasu pri Sv. Jakobu v rihenberškem sodnem okraju (Am kharst, Zu S. Jäckh, die Im Reiffenwerger Gericht gelegen).

6. *Mestni pisar Vincenc Primož Strusinger*²⁸ kot skrbnik zapuščine in dedičev rajnkega Viktorja Strusingerja prijavlja zadolžnico za 83 ren. gld.

²⁸ »Strusinger« se je prvotno sam podpisoval kot »Strusnikh«, pozneje je priimek ponemčil. Bil je kot sestra Barbara Frankovičev svak. Stružniki so imeli današnjo *Rotovo hišo na Mestnem trgu št. 5*. Lastniška vrsta: ok. l. 1600. *Stružnikovi* (Strusinger) dediči, v hiši je imel trgovino Jakob Saluaton. Iz davčnih knjig ni razvidno, ali je bil kdaj lastnik te hiše. L. 1618, in 1619. je plačal hišni davek *Matija Černe* (Zerne, pozneje Cergnia), ki je imel tu tudi trgovino, a se 1625. preselil v Trst. Do l. 1651. se kot lastiki navajajo *Jakoba Saluatona dediči*; 1652.—1666. *Janž Gaionzell*, pozneje s partikulo »von«; 1667.—1699. (pribl.) njegovi *dediči*; 1700. (pribl.) —1751. *Jakob pl. Schellenburg* in dediči; 1752.—1784. dr. iur. *Anton Leopold von Schiller*, pozneje imenov. von *Schildenfeld*; 1785.—10. XII. 1790. *Marija Ana pl. Garzarolli*; do 13. XII. 1799. *Jožef Franc Bellotti*; nato dr. *Anton Jelovšek* (*Jellouscheg*), za njim pa po vrsti *Karolina pl. Fichtenau* (!), Sikst, Julija in Sabina pl. *Fichtenau*, in *Jožef Wurschbauer*; od 29. XI. 1811. *Jožef Wurschbauer*; od 3. XII. 1822. kavarnar *Colloretto Franc*, od 23. VI. 1829. družina *Colloretto*; od 31. okt. 1850. dr. *Edvard Colloretto* in *Karolina Wieland roj. Colloretto*. V seznamu lastnikov je l. 1853. *Janez Pavel Zupančič* (Suppanzhizh), l. 1877. knjigar *Jurij Lercher*, l. 1901. *Av gust Dreise*, l. 1933. in 1938. *Ana Roth*. Patidenčna hiša je imela do l. 1805. št. 187, nato pa do danes št. 5 na Mestnem trgu.

7. *Gašper Hochstetter*, župan,²⁹ predlaga račun za 55 gld 16 kr, ki mu jih je Franc Fr. ostal dolžan.

8. Gospod *Janž Friderik*, grof v Ordeku (Zu Ordegkh) vlaga odlok kranjske deželne gosposke z dne 13. maja 1574.

9. Dediči po rajn. *novomeškem proštu gospodu Juriju Graffu* zadolžnico za 116 tolarjev.

10. *Jakob de Curthoni*, lekarnar in meščan v Ljubljani, račun iz lekarne za 32 gld 28 kr.

11. *Andrej Valch*,³⁰ lekarnar in meščan v Ljubljani, račun 39 gld 27 kr 2 pf.

12. *Notranji svetnik Marks Stettner* račun 32 gld.

13. *Marks Stettner* kot višji mestni blagajnik javlja, da je Franc Frankovič ostal mestu dolžan razne globe, davke in drugo, kar naj se plača iz zapuščine.

14. Zlatar in meščan *Albrecht Glim* račun 5 gld 45 kr.

15. Meščan *Andrej de Alexandrin* dva računa v znesku 87 gld 54 kr, ki jih je Fr. Fr. ostal dolžan njemu in Moscanovim dedičem.

16. Meščan *Miha Scheitt* namesto brata Janeza Scheitta izpisek (Auszug) 9 gld 18 kr.

17. Krojač in meščan *Lourenc Felser* 15 gld 46 kr.

18. *Jakob Grien* namesto svoje žene in Neže Pisenic zastran rajn. Vida Sunca (Veith Sunez) zadolžnico za 27 gld 30 kr.

19. Isti za 9 kron v zlatu, ki jih je Sunec posodil Frankoviču v gotovini, 13 gld 48 kr.³¹

20. *Pisanka* (die Pissenizin) za dva para sodčkov, ki jih je bila posodila Frankoviču.

21. Meščan *Janž Kharner* zadolžnico za 25 gld.

22. Meščan in jermenar *Jurij Khunst* izvleček za 6 gld 51 ½ kr.

23. *Gregor Schirola* iz Cerknice za 8 gld.

24. *Gospa Felicitas (filicitas)*, vdova po rajn. *Franca Frankoviču*, zahteva na temelju ženitnega pisma 200 gld, jutrne 100 gld in 200 ren. gld zaženila (Widerleg); dalje po 3. členu moževe oporoke 1500 ren. gld »legata«, po 4. členu štiri pare najlepših lanenih rjuh (Reisten Leilacher), štiri namizne prte in štiri brisače; nadalje prijavlja po 5. členu svojo zahtevo na vrt s hišico v *Hrenovi ulici*, po čl. 6. pa star pozlačen srebrni svečnik, v čigar dnu je vrezano njeno ime, in srebrni svečnik, ki ga je dala napraviti iz lastnega srebra, katero je prinesla k imenovanemu svojemu rajnkemu možu.

25. Omenjena gospa Felicitas napravi prijavo namesto *nekega dekleta Barbare*, ki je štiri leta pri njej služilo, pa ni dobilo svojega plačila (Lidlohn). Upa, da se ji bo to tudi izplačalo.

26. *Matevž Khastel* iz Višnje gore za 75 gld, ki jih je (Frankovič) prejel namesto njega od Wipplitscha v Novem mestu za neko surovo sukno.

27. *Blaže Špicelj* (Blasse Spizel) od Cerknice za sod vina, ki ga je dal Frankoviču za 2 kroni.

28. Gospod *doktor Baltazar Burger* za zdravljenje rajn. F. Fr.-a in njegove žene 62 gld.

29. *Štefan Schuretta* od Cerknice. Frankovič mu je ostal dolžan 9 tolarjev za konja, sod in mrvo.

30. *Heller, Tscheischer* (?) od Cerknice za tovarnino (Samer lohn) 8 tolarjev.

31. *Lenart Ambrožič* od Cerknice za meso, ki mu ga je Fr. Fr. ostal dolžan, 27 reparjev.

32. *Luka Neffer* od Cerknice 25 reparjev.

33. *Anton Khokher*, kateremu še dolguje za vola 3 gld.

34. *Ferdinand Tämrrer in Gašper Feldner* 231 ren. gld.

35. *Tomaž Piseniz* po zaznamku 3 gld 45 kr.

36. Jermenar *Jurij Khunst* prijavlja v imenu *Adama*, sina pok. *Blaža Zorca* (Schurz) njegovo terjatev za dediščino. Frankovič je kot jerob upravljal njegovo dediščino, ki sedaj želi priti v njeno last.

37. *Jakob Vipavec (Vipauetz)* izvleček (Auszug) 8 gld 31 kr.

38. *Martin Lipec* (Merth Lipiz) od Cerknice za 8 ren. gld, ki mu jih je ostal Fr. Fr. še dolžan, ko je bil pri njem zemljiški najemnik (Pauman).

39. *Matevž Toman* za 25 reparjev, ki mu jih je Fr. Fr. ostal še na dolgu za konja.

40. *Jurij Stružnik* (Strusinger) zahteva v imenu svojega ujca (Vetter?) *Adama Stružnika*, meščana v Wolfspergu (na Koroškem) kot pooblaščenca *Pečnikovih* (Pietschnigh) otrok in dedičev povračilo nekega Frankovičevega dolga, v kolikor še ni plačan.

41. *Jurko Vrbec* od Cerknice (Jurkho Verwez von Cirkhniz) prijavlja pismeno zahtevek na 2 kroni in 2 vedri³² ajde.

42. *Luka Frug* je vložil pismeno zahtevo. Vsota se ne navaja.

Vsaki prijavljeni stranki se izda sodno potrdilo, končni »ediktni« dan pa se določi na 21. marca.

JOŽEF FRANKOVIČ PRODA HIŠO NUČIČU

Petek, 25. febr., fol. 56. »Mihael Nučič želi, da mu *Jožef Frankovič* »otvori« hišo, ki mu jo je bil prodal; nato sta bila Franc Leberwurst³³ in Luka Stat poslana k ženi imenovanega Frankoviča. Ta naznanita, da je gospa zadovoljna, in dovoli se otvoritev hiše po pooblaščenca *Juriju Strusingerju*.³⁴

Poned., 21. marca, fol. 76 in 77. *Volk Gartner*³⁵ prijavlja v imenu *doktorja Pavla Villingerja* njegovo terjatev napram *Franca Frankoviča* zapuščini, ker je s težkim trudom lečil njega in njegovo ženo. — Se pripusti in se mu izda prijavno pismo.

Ediktni dan po Fr. Frankoviču se odgodi na 15. april, ker nedostaja odvetnikov (procuratores), ki so nujno zaposleni v deželnem dvorcu (Lanndthaus). Stranke naj se po tem ravnajo.

Iz Višnje gore se je prijavil k Fr. Fr.-ovi zapuščini v imenu svoje žene še *Marks Rab*. Se tudi pripusti in se mu to piše.

³² 1 Schaff (vedro) = 8 vaganov.

³³ Valvasor navaja *Franca Leberwursta* kot mestnega sodnika za l. 1586. To pa ne drži. L. 1586./87. je bil sodnik *Jakob de Curtoni*.

³⁴ O tem ponemčenem priimku glej prejšnjo opombo!

³⁵ *Volk Gartner* (po Valv. Gärtner) je bil mestni sodnik l. 1575./76. in 1581./82., župan pa l. 1584./85. do vključno 1586./87. Naslednje 1587./88. leto pa ni več on župan, kot trdi Valv., marveč že *Jakob de Curtoni*.

²⁹ *Gašper Hochstetter* je bil mestni sodnik l. 1565./66. in 1566./67. (po Valv.) ter župan l. 1574./75.

³⁰ *Andrej Valch* (pisan tudi *Volch* in pri Valv. *Falck*) je bil mestni sodnik l. 1584./85. in 1585./86. Valvasor ga zmotno navaja kot župana za l. 1592./93. Tedaj je županoval *Vinturino Travan*.

³¹ Zlata krona je torej veljala tedaj 1 ren. gld 32 kr.

SMRT JOŽEFA FRANKOVIČA ZAČETEK APRILA 1575.

Petek, 15. apr., fol. 82. Za jerobe zapuščini in otrokom *Jožefa Frankoviča* odredi častiti svet: Marksa Stettnerja, Andreja de Alexandrina, Jakoba de Curtornija in Mihaela Scheita. Le-ti naj skupno in vsak zase zvesto pomagajo dedičem (Die sollen vnnd wissen Sy samentlich vnnd sunderlich der Erben Treulich Zuestehen vnnd bey wonen)«.

JOŽEFOV SIN ANDREJ RUBI BLEJSKEGA VIKARJA GERMANISA IN JESENISKEGA FUŽINARJA HAJNRIHA

Petek, 6. maja, fol. 84. *Andrej Frankovič* naznanja: Janž de Garmanis, vikar na Bledu (Velss), je dolžan *njegovemu očetu Jožefu Frankoviču* okoli 1615 ren. gld. Zato je (Andrej) odpotoval z nekaj pričami (Beystanden) proti Jesenicam in dal tam oceniti imetje omenjenega Germanisa. Ker pa je ta cenitev izpadla nekoliko previsoko, želi, da se mu svetuje, kako naj dalje ravna. Ker je zapuščina njegovega očeta zapečaten, prosi še za nujno inventuro, da se kaj ne pokvari.

V to mestni svet privoli. Kar pa se tiče gospoda Janža Hainricha v Jesenicah, naj se pozove gospod Feliks Tolhopf,³⁶ *rudarski sodnik* ((Pergkhrichter) na Kranjskem, in pri njem naj se poizve, kako se v podobnih primerih postopa zastran prisilne prodaje *fužin* (Cantierung des hamerreich), potem naj se ukrene vse potrebno.

JOŽEFOVI VDOVI ELIZABETI UKRADENA AJDA

Poned., 9. maja, fol. 89. Gospa *Elizabeta*, vdova po rajn. *Jožefu Frankoviču*, je po (svojem zastopniku) Juriju Strusingerju zatožila čuvarja v kruharni Jakoba Tischlerja, da je odnesel nekaj njenega žita ponoči v Sparneglovo hišo. Zahteva, da Tischler to žito vrne, vendar naj se Tischler ne odslovi. — Janez Sparnegl prizna, da ga je Tischler naprosil, če sme pri njem spraviti žito. Nekega večera je dal prenesti žito tja, nato pa je prosil, naj reče, da je njegovo, in ga proda. Ta se je sprva upiral, nato pa je le prodal 12 starov³⁷ po 24 reparjev. Te ajde je ostalo še okoli poldrug mernik (Mernighk). Tedaj je gospa vdova poslala ponj in vprašala, kaj je s tem žitom. Razložil ji je vse tako kot sedaj. Nato se *sklene*, naj dva gospoda govorita o stvari s Tischlerjem.

JOŽEFOV TAST GAŠPER PL. MAVRIČ Z ZAPLATE PROTEŽIRA MLADEGA ANDREJA

Petek, 27. maja, fol. 100—101. Gospod Gašper Mavrič³⁸ je prišel z mladim Andrejem Frankovičem. Želita, da se zapečateni zapuščina rajn. Jožefa Fr.-a odpre, da se blago ne bi kvarilo itd. Gospod Mavrič meni, naj bi se *prodajalna* predala mlademu Frankoviču.

³⁶ O Feliksu Tolhopfu glej opombo spredaj! Valv. piše to ime Felix Talhopf.

³⁷ Star je meril 2 vagana ali 4 mernike.

³⁸ Mavriči so bili lastniki Zaplat (Moostal), gradu pod Plešivico med Ljubljano in Vrhniko. (Valv. XI, 382.) V Ljubljani pa so imeli današnjo hišo št. 6 na Novem trgu. V davčnih knjigah se tu beleži l. 1600. in naslednja leta kot lastnik *Adrian Mavrič* (Mauritsch), od 1614. do 1618. dr. *Ecehijel Peverel* (Peuerel D.; Peuerl Doctor), v hiši je pek Mathes Pechamb; 1619.—1622. *Abraham Derlač*, mestni pisar, ki je plačal hišni davek že l. 1617., pozneje pa plačeval tudi od obrti (!) po 6 fl; 1623.—1650. *Derlačevi dediči*, v hiši so po vrsti: trgovca Jakob Rott in An-

Res, da je mlad, kolikor ga pa pozna, mu prisoja, da se bo znašel. — Nadalje prosita za prepis očetove oporoke, ki se jima izroči.

Ker se Stettner in Miha Scheitt nikakor ne dasta zlepa pregovoriti, da bi prevzela skrbstvo nad zapuščino Jožefa Frankoviča, se sklene, »da ostane gospod Stettner na rotovžu, Scheitt pa da gre na vicedomski stolp (v zapor) in da pod kaznijo 100 zlatih dukatov ne smeta prej na prosto (herab nicht khumen), dokler ne prevzameta tega jerobstva. — Stettner prosi za potrpljenje (begert lufft vnd Zeit); če sprejme Cortoni jerobstvo, se mu tudi on ne bo upiral. — Je pa ostalo pri prejšnjem ukazu.«

JOŽEFOVA PRODAJALNA SUKNA IN VINARNA

Petek, 2. jun., fol. 106. Andrej Frankovič, sin Jož. Fr.-a, prosi, da se mu izroči *prodajalna sukna*... Gospa vdova pa prosi, da se ji preda *zaloga vina*, katere vrednost je znatna... *Sklep*. Ker jerobi niso vsi tu, naj potrpi, da se sestanejo. Potem se jima po ocenitvi vina in prodajalne preda zahtevano.

Poned., 13. jun., fol. 110—111. Janž Diener zahteva v imenu svojega gospodarja gospoda Kisla (khysel)³⁹ 200 kron, ki mu jih je dolgoval rajn. Jožef Fr.

FRANKOVIČI NA ŠTEBERKU PRI CERKNICI

Dus. »Frankovičevi jerobi naznanjajo, da jim gospod deželni glavar noče vročiti zastavila na šteberski urad⁴⁰ (den Saz des Ambt Steberg). Nato se sklene stopiti h gospodu deželnemu glavarju. Ker pa tega sedaj ni doma, se počaka na njegov povratek s (turške) meje (Graniz).«

SKRBNIKI BOGATE DEDIŠČINE

Torek., 14. jun., fol. 112. Jurij Strusinger je imenovan za soskrbnika ter knjigovodjo in faktorja Frankovičeve dediščine. Za ta posel bo prejemal na leto 75 ren. gld.

gelo della Porta ter Jurij Brencce, večkrat davčni prejemnik na Novem trgu; 1651.—1687. gospa *Judita Brencce*, rojena Derlač (Wrenczin geborne Derlätsch, od l. 1655. dalje »wittib«); 1688.—1706. njeni dediči; 1707.—1711. *Judita Brencce*; 1712.—1785. (?) *Orpheo grof Strassoldo*; 1786. (?) —1795. *Sigismund grof Strassoldo*, za njim pa so vpisani Rajmund Anton in Emanuel grofa Strassoldo; od 20. I. 1795. *Alojzija grofica Strassoldo*, za njo pa do l. 1808. *Bernard baron Rossetti*; 9. sept. 1808.—19. apr. 1831. *Aleksander grof Auersperg*, za njim pa *Anton grof Auersperg*. Hiša je bila »patidenčna«, enako kot sosedna manjša hiša, ki je bila tudi last Strassoldov, nato pa Auerspergov. Večja, nekoč Mavričeva hiša je imela do l. 1805. hišno številko 343, manjša pa 295, po l. 1805. pa imata obe hiši isto številko 221, sta torej prezidani v eno samo. Lastnik je l. 1853. *Rihard grof Auersperg*, l. 1877. pa prenumerirane hiše *Turjaški trg 6 Leopold baron Lichtenberg*, isti je naveden v seznamu hišnih posestnikov l. 1901. L. 1933. in 1938. se v seznamih imenuje kot lastnica hiše št. 6 na Novem trgu *Helena Brell*. V tej hiši je *Naglasova* pohištvena trgovina.

³⁹ Gre za Janža Kisla, sina bivšega župana Vida Kisla.

⁴⁰ Grad Šteberk med Cerknico in Ložem. Valvasor piše obširno o njem v XI. knj., str. 556.—560. Po gornjem se da sklepati, da so imeli Frankoviči posla s to graščino. Kakšnega, ni razvidno. S tem se more razložiti tudi pojava številnih upnikov iz cerkniškega kraja, ki smo jih našli poprej.

Lenart Hren⁴¹ in sodnik (Janez Jakob Picardo) javljata, da deželni stanovi (Landschaft) ne dovolijo Curtoniju, da bi se ukvarjal s Frankovičevo zapuščino. — Mestni svet se vda, želeč ustreči deželnim stanovom, ugotavlja pa, da ima samo on pravico določati jerohe.

ANDREJ PREVZAME PRODAJALNO SUKNA — KAJ BO S FUŽINAMI? — DOLGOVI V GORNJI AVSTRIJI — VDOVA KRČMARICA

Petek, 17. jun., fol. 114—117. Strusinger prosi v imenu Andreja Frankoviča, naj se mu proti zavezi preda prodajalna, ker je sedaj že inventirana in ocenjena. Dalje naj se določi, kako bo z gospodinjstvom, s hrano in drugim, kako z njivami in služinčadjo in kdo bo plačal naklado (Daiz). Upa, da bo morala tudi gospa vdova dati enako zavezo.

Peter Perkhazin vpraša, če mu bodo zalagali fužine (ob man In Im Hamer verlegen will). Sklene se, naj Frankovičevi jerobi ž njim obračunajo in da lahko tudi še dalje trgujejo z njim, vendar naj mu ničesar ne posodijo, marveč se s popisom in zastavo vsega njegovega imetja zadostno zavarujejo, da bo plačal vse, kar je dolžan, ali pa drže za plačilo njegovega bodočega zalagatelja.

Dalje naj jerobi izročijo proti zavezi Andreju Frankoviču v kup prodajalno sukna in ostalo, kot je v inventarju, zato pa mora Andrej Fr. poravnati *dolgove v Lincu in Freystatu*,⁴² presežek pa v štirih letih izročiti jerobom.

Gospa vdova naj bo zvesta mati in dobra gospodinja in naj z vednostjo jerobov vodi služinčad in upravlja podložnike kakor tudi konje in jih prodaja. Naklado za vino, kolikor ga od čepa potoči (imela je torej *krčmo*), je dolžna ona plačevati, kar pa je bilo doslej potopenega, naj poravnajo dediči. Tudi naj ona napravi in podpiše zavezo (die Obligation) in čimprej predloži ženitno pismo.

Petek, 15. jul., fol. 134—135. Za pojasnila glede Frankovičeve zapuščine se prijavljata še Kranjec (Khreiniz) in Logar (Lager) kakor tudi gospod Miha Sajovic (Michel Seueuiz), duhovnik pri Sv. Petru.

Nekdanji Frankovičev služabnik Toman Pisanec (Piseniz) predlaga račun, ki mu jerobi v mnogočem ugovarjajo.

Petek, 29. jul., fol. 143. Frankovičevi jerobi javljajo: Gašper Hochstetter je nekoč vložil večjo vsoto v *železniške (?) fužine* (ain Zeit etwas In Eislinger hamerwerch was merers gelegt vnnd geben), za to hoče sedaj vzeti železa in jekla in se s tem izplačati. To je za jerohe nevšečno.

Po zaslišanju obeh strank se sklene: Ker Fr.-evi jerobi ponujajo g. Hochstetterju gotovino, mora ta brez obotavljanja izročiti snope jekla in železa, kar ga ima v lasti (die Inhabenden Faschen Stachel vnnd Eisen), saj je vendar tudi *gospod Hren dal svoj delež*. — Hochstetter najavlja priziv.

Petek, 5. avg., fol. 149. Za ta dan določena *razprava o zapuščini Franca Frankoviča* se ni mogla vršiti, ker je prišlo premalo strank in je jerob Jurij Strusinger

⁴¹ Lenart Hren, protestant, oče škofa Tomaža Hrena, je bil mestni sodnik l. 1553., 1554. in 1558. (po Valv.), župan pa l. 1565./66. (MAL) ter l. 1566., 1577. in 1578. (Valv.) in l. 1581./82. (Valv. in MAL). † l. 1585. (Kidrič).

⁴² Mesto na Gornjem Avstrijskem.

bolan. Sklene se, da morajo skrbniki dati vso zapuščino v enem mesecu oceniti in položiti račun. Medtem naj se premičnine porazdele in se gospe Felicitas, vdovi po imenovanem Fr.-u izroči pripadajoči delež.

Petek, 12. avg., fol. 150. Lovre Zupan iz Srakovelj (»Laure Suppan von Sragule«, pri Predosljah?) naznanja, da je dal rajnkemu Frankoviču na račun 80 gld in 1 krono, kar pa mu hočejo gospodje jerobi osporavati. Jerobi poročajo: Fr.-eva vdova se res spominja, da je Zupan dal Fr.-u nekaj denarja, ne ve pa, koliko. — Za mirno poravnavo se določijo: Hren, Pfanner in Jernej Alexandrin.

ŽID TERJA PLAŠČ — FRANCETOVA VDOVA FELICITAS SE POROČI Z LEKARNARJEM AGNELATIJEM

Poned., 29. avg., fol. 156. Tržačanova prošnja (Des Triester⁴³ Suplication) proti Frankoviču se sklene izročiti Fr.-jevim jerobom.

Petek, 9. sept., fol. 167—172. Zastran prošnje Erazma Tržačana (Des Erasumb Triester) naj se zasliši *vdova po rajn. Francu Frankoviču, sedaj zakonska žena Vincenca de Angelatija*,⁴⁴ če ji je zadeva znana in je ta taka, kakor tudi prošnjik, naj se mu *plašč* izroči.

Janez Sonce (Sunze) in njegova mati naj gresta v Vipavo v vinograde in opravita trgatve.

Frankovičevim jerobom se ukaže, naj dado *obe večji hčeri* dobrim gospem v rejo in uk. Enako naj se pobrigajo za *manjšega sina*, da se bodo vzgojili k dobremu in (hodili) *v šolo* ter se kaj naučili.

Namesto Jurija Strusingerja je imenovan za so-skrbnika Fr.-eve zapuščine Gregor Zurler.

Felicita, vdova po Francu Fr.-u, sedaj soproga Vincenca Angelettija, prosi, da se ji predado trije pujski, ki jih je sama zredila. Srebrno posodo, zastavljeno za 100 gld, naj jerobi rešijo (lösen).

O predlogu *gospoda Lobestaina* v imenu *njegove hčere gospe Felicite, rajn. Franca Frankoviča vdove, sedaj soproge Vincenca de Angelettija* zastran srebrnine, zastavljene srebrne posode in treh svinjčet sklene svet, naj glede prvih dveh točk počaka na »ediktni dan«, svinjčeta pa gredo gospe, ker jih je zredila.

Ponovno je bilo treba priganjati Frankovičeve jerohe, tako Francetove kot Jožefove, naj vendar pospešijo svoje delo z računi...

Poned., 10. okt., fol. 188. Z Erazmom Tržačanom ni prišlo do poravnave.

FRANKOVIČEV SVET NA POLJANAH

2. dec., fol. 204. Jagrovi dediči zahtevajo od mestnega pisarja, da takoj položi pri sodišču celotno kupnino za hišo v Špitalski ulici.⁴⁵

⁴³ Bržčas žid, seveda ne ljubljanski.

⁴⁴ Pravilno je pisati De Agnelati. Za ilustracijo pa navajamo večkrat osebna in krajevna imena tako, kakor jih je zapisoval mestni pisar. Ta pa jih je pogosto pisal zelo različno. — Zdi se, da Felicitas ni dolgo živela, ker se navaja v matriki iz protestantske dobe (v Nar. muzeju), da je 22. marca 1586. umrla lekarnarjeva žena Vincencija de Agnelatis, 1. maja pa hči Marija Vincencija. — To je bila že druga žena Agnelatijeva.

⁴⁵ Mestni pisar Stružnik (Strusinger) je bil, kot že omenjeno, v svaštvo s Frankoviči. Jožef Frankovič je bil v prvič poročen s Katarino Stružnikovo, njegov brat France pa z Evfrozino Stružnikovo.

Petek, 2. dec., fol. 205. Janž Gebhart, oskrbnik na ljubljanskem gradu (Purggraff im Hauptschloss Laidach), in Baltazar Pregl zahtevata od jerobov po Jož. Fr.-u, da morajo dati spisati kupnopravno pogodbo za neki svet na Poljanah, ki ga je Gebhart kupil od Pregla z vednostjo pok. Frankoviča. — Fr.-evi jerobi se pismeno izgovarjajo: Doslej ni bilo navada, prodajati svet na Poljanah (an der Pöllan) kupnopravno (In khaufrecht). Baltazar Pregl tudi nima zanj kupnopravnega pisma, zato je tudi oni niso dolžni napraviti.

Sklep. Če Baltazar Pregl predloži od gospe Apfaltre-ricke pravilno kupnopravno pismo, morajo tudi Fr.-evi jerobi dati napraviti gospodu grajskemu oskrbniku kupnopravno pismo proti plačilu desetega novčiča (gegen Erlegung des Zehenden Pfenigs).

Iz prednjega izhaja, da so imeli Frankoviči na Poljanah svet, za katerega se jim je morala plačevati desetina.

DUNAJSKI TRGOVEC PRODAJA LJUBLJANSKEMU SMOKVE

Jurij Schmodrer, služabnik Krištofa Wittibena z Dunaja in pooblaščenec gospe Marjete Straub, predlaga jerobom po Jož. Fr.-u račun za 4 tovore *smokev* v znesku 54 gld, ki jih je bil prodal Frankoviču David Schaller, služabnik Remunda Strauba. — Jerobi pravijo, da v knjigah ne stoji nič o teh smokvah. Sodišče sklene: Ako se zadostno izkaže, se zahteva pripušča.

JOŽEF FRANKOVIČ V LINCU

Dus., fol. 206. Miha Nučič (Michel Nutschitsch) je prišel in prijavil, da je bil posodil Jožefu Frankoviču 500 gld v samih močenigih⁴⁸ (in Lautter Muzenigen) za potovanje v Linc. Sklicuje se na Frankovičevo ženo in njegovega sina Andreja.

Sklep. Nučič naj svojo trdive dokaže.

Poned., 5. dec., fol. 207. Vdova po Jožefu Frankoviču je točila vipavca.

Petek, 9. dec., fol. 209. Končni »ediktni dan« po Francu Frankoviču se določi na 13. januar 1576. l.

Torek, 20. dec., fol. 216. Na pritožbo jerobov po Jožefu Fr.-u Marksa Stettnerja in Andreja de Alexandrina se sojerob Miha Scheitt odločno pozove, da sodeluje.

Petek, 16. dec., fol. 217. Knjigovodji te zapuščine Gregorju Zurlerju se prizna nagrada 60 ren. gld za eno leto.

SODNIKOV SIN ANDREJ ZUNANJI SVETNIK IN GASILSKI NADZORNIK

L. 1587. 31. jul. (s tem dnem se zapisnik začinja), fol. 6. Med *zunanji svetniki* je Andrej Frankovič (Anndre Francowitsch) in tudi »Vincenntz de Agnelatis«. Poslednji je tudi prvi med štirimi gasilskimi nadzorniki (Feuer beschauer) za Stari trg.

MOSCON ZAHTEVA 5000 GLD

14. avg., fol. 11—12. Baltazar Bratec (Walthaser Brattez) kot pooblaščenec *Krištofa Moscona* proti jerobom po rajn. Jožefu Frankoviču zaradi pet tisoč renskih goldinarjev. Zahteva dražbeni postopek (Cannto Recht).

ANDREJEVA HIŠA NA GLAVNEM TRGU

9. okt., fol. 27. Gospod *Volk Gartner* proti *Andreju Frankoviču* zastran 2655 gld 41 kr 3 pf. Zahteva prodajo (Span Vnd Erdt⁴⁷) njegove hiše na (Velikem) trgu v mestu Ljubljani, v kateri gospod *Andrej Frankovič stanuje*⁴⁸ in ki stoji s prednjim delom proti trgu, s stranjo pa na ulici nasproti hiši Vincenca Waatza⁴⁹ in z drugo stranjo ob hiši Sebastijana Fegerja s Črnuč (Von tschernutsch).

Za isto vsoto toži Gartner tudi *Jurija Schillibierja*. — Zdi se, da je bil Andrej Fr. samo porok.

Dus., fol. 30. Ljubljanski meščan *Mihael Hörner* terja od Jož. Frankoviča dedičev in jerobov 500 ren. gld, ki jih je bil Jožefu Fr.-u posodil 21. apr. 1571. l.

ANDREJEV BRAT MIHAEL

30. okt., fol. 40. Prvič se omenjata skupno brata *Andrej in Mihael* Frankovič v razpravi o zahtevi *Katarine*, vdove po rajn. Gašperju Mavriču, da se ji izplača njena dediščina.

L. 1588. 26. febr., fol. 71. G. Krištof Moscon zahteva od Frankovičevih dedičev plačilo obresti od glavne vsote 5000 ren. gld.

⁴⁷ »Bilka in ruša«, simbolična preprodaja posesti. Dolenc, Pravna zgodovina slov. ozemlja, s. 333.

⁴⁸ Ta hiša Andreja Frankoviča bi utegnila biti današnja št. 3 Pred škofijo. Ker je bila »patidenčna«, je gotovo stala že v 15. stoletju. Vendar se do l. 1713. njeni lastniki ne navajajo v mestnih davčnih knjigah, ker so gotovo bili prosti davka. L. 1713. pa je »zabeleženo, da je prejšnja *Fabjančičeva* hiša prešla »z božjo pomočjo« v mestno last. Gre gotovo za viteza pl. *Fabjančiča* ali *Fabijaniča*, ki je imel tudi vrtove na sedanjem uršulinskem svetu. V *mestni lasti* je hiša ostala do l. 1719., ko jo je kupil znameniti kanonik *Janez Jakob Schilling* in ostal zapisan kot njen lastnik do l. 1778. Od tedaj pa do pribl. 1795. je v davčnih knjigah vpis »Herr baron *Codellischer* Canonicus und Herr *Rauberischer Beneficiat*«, nato do 5. apr. 1799. *barona Codellija kanoniška hiša*. Sledi *Volbenk baron Codelli*, potem pa za pol hiše *Jožef in Marija Kalchberg*, od 10. julija 1811. do 27. nov. 1832. *Jožef in Marija Sparovitz*, nato pa *Frančiška grofica von Stubenberg*. Do l. 1805. je imela hiša št. 233, nato 281, po l. 1877. pa Pred škofijo 4 a in 4 b. Prvega dela je tega leta lastnik *Jožef Kordin*, drugi pa je *Kodellijev kanonikat*. L. 1901. je pri istih lastnikih tu št. 3 Pred škofijo. V seznamu hišnih posestnikov za l. 1933. je pri št. 3 a Pred škofijo označen *Drofenik Franc*, pri 3 b pa *Codellijev kanonikat*.

⁴⁹ *Lastniška vrsta Wazove hiše*. Druga polovica 16. stol. gospod *Vincenc Waaz*, nato do l. 1634. njegovi dediči; 1635.—1640. *Jurij Ernest Jarig*; 1641.—1652. *Janez Benčič* (Herr Hans Wentschitsch); 1653.—1678. Benčičevi dediči; 1679.—1680. *Carlo Ricardí*; 1681.—1706. gospoda *Karla Ricarda* dediči; 1707.—1728. *Carlo Riccardi*; 1729. do pribl. 1767. gospod *Jožef Hueber*, trgovec, od l. 1750. s pridevkom *von Hubenfeldt*, mestni sodnik v letih 1744./45. do 1746./47. ter 1750./51. do 1752./53. Od pribl. 1767. do 1795. je lastnik te in še dveh sosednih hiš (kot pred njim Hueber) gospod *Matevž Franc Kristan* (Christan), trgovec. Že l. 1756. sta *Wazova* in sosedna, nekoč *Karischeva* hiša prezidani v eno in nosita enotno št. 274. Te nove hiše lastnika sta od 21. II. 1795. do 15. V. 1801. *Sebastijan Kristan in dr. Janez Lusner*, nato do 26. okt. 1811. *Jožef Alton*, za njim pa *Katarina Alton*. L. 1840. in 1853. sta lastnika hiše št. 274 v Lingerjevi ulici *Gašper in Marjeta Toman*; l. 1877. pa *Neža Ullmann* v Lingerjevi ulici 3. Hiša je danes del *palače zaklada meščanske imovine*, Lingerjeva ulica 1.

⁴⁶ Po Tomažu Mocenigu, beneškem dožu (l. 1408.).

17. marca, fol. 80—81. *Andrej Frankovič* želi otvoriti *Vincencu de Agnelatisu* in njegovim dedičem svojo hišo na *Novem trgu*, stoječo med hišama *Marksa Vidalba* in *Mihe Frankoviča*.⁵⁰ K ženi *Andreja Frankoviča* sta bila poslana *Janž Sonce*⁵¹ in *Luka Petek* (*Hans Sonze vnd lucass Pettikh*). *Sklep*, če *Frankovič* sedaj položi zaostanek 15 glđ 30 kr in se v svojem in tudi bratovem imenu zaobljubi, da bosta plačala, kar je oče ostal na davkih dolžan mestu, se otvoritev dovoli. — Obljubi to s prijemom za sodniško palico.

1. apr., fol. 87. *Andrej Frankovič* je med štiriindvajsetaki, njegov brat *Mihael* pa je (z drugimi) sprejet za meščana.

⁵⁰ Hiša *Andreja Frankoviča* na »Novem trgu« je današnja severna polovica Doljanove hiše na *Jurčičevem trgu* št. 2, kjer je *Moskovičeva* prodajalna. Današnja enotna hiša je nastala iz prvotnih dveh, ki sta bili spojeni v eno okoli l. 1752.

Lastniška vrsta severne polovice: Do 17. III. 1588. *Andrej Frankovič*, nato *lekarnar Vincenc De Agnelatti*, za tem do l. 1618. *Janez Krst. Agnelatti*; 1619.—1621. *Jeronim in Vincenc Agnelatti*; 1622.—1645. (pribl.) *Jeronima Agnelattija dediči* (v hiši ima nekaj let trgovino *Krištof Trop*, poznejši pl. *Troppenau*); 1646.—1649. *padar* (*Palbierer*) *Baltazar Schmeidl*, ki ima od leta 1637. tudi sosedno (proti jugu) hišo; 1650.—1670. gospod *Janez Karel Samtpaur*, ki dobi z l. 1655. plemiški priimek pl. *Samburg*; 1671.—1706. *Janeza Karla* pl. *Samburga dediči*; 1707.—1717. *Karel pl. Samburg* (tudi *Sameburg*); 1718.—1739. *lekarnar Janez Peter Sartori* in žena *Ana Eleonora*. *Sartori* je imel sosedno (proti jugu) hišo od leta 1706.

Lastniška vrsta južne hiše: Konec 16. stol. *Miha Frankovič* ali *Marko Vidalbo*, iz besedila ne izhaja jasno, nato *Pavel Crainberger*, potem do l. 1600. njegova vdova; 1601.—1621. čevljar *Baltazar Alt* (ta mož je od l. 1604. do 1606. vpisan kot »*Balthasar Stäre*«, prej in pozneje pa ponemčeno kot »*Alt*«); 1622.—1623. *Altovi dediči* (v hiši je razen čevljarja *Lenarta Gabra* tudi *lekarnar Valentin Ciriiani*); 1624.—1636. *Martin Burjak* (*Wuriakh*), mestni sodnik l. 1646./47.). *Valentin Ciriiani* obdrži lekarno v hiši do l. 1629., nato se priseli šolnik *Janez Commissarius*, od 1632. do 1635. je v hiši pivovar *Kregel* (glej »*Kroniko*« 1937., s. 224). Za *Burjakom* je od 1637. do 1651. lastnik *padar in brivec Baltazar Schmeidl*; 1652.—1661. *lekarnar Ludovik Hauenstain*; 1662.—1672. *Hauensteinovi dediči*; 1673.—1693. *Janez Jurij Tosch*; 1694.—1705. *Toschevi dediči*; 1706.—1739. *lekarnar Janez Peter Sartori*.

Od l. 1740. dalje je lastnik severne in južne hiše *lekarnar Franc Karel Weikhardt*, ki ju je okoli 1752. l. spojil v eno samo hišo in ostal lastnik enotne hiše do pribl. 1765. l., nato pa dr. med. *Karel Avguštin Weykard* do l. 1785.; od 1785. do 21. sept. 1844. *lekarnar Jožef Filip* (*Phillipp*), nato *Frančiška Filip*. — Obe hiši sta bili patidenčni. Spojena hiša je imela prvotno številko 293, po l. 1805. št. 223. L. 1853. je tu »*Obrtnijski trg*« (*Kundschafths Platz* št. 223 in solastniki *Filip Leopold*, *Mazovec* (*Masovitz*) *Felicijana in Bosizio Rozalija*; l. 1877. *Preširnov trg* 2, lastniki pa *Alojzija*, *Vincencij* in *Rudolf Eggenberger*; l. 1901. *Jurčičev trg* 2, lastnika *Vincenc* in *Rudolf Eggenberger*. V lastniških seznamih l. 1933. in 1938. se navaja kot lastnica *Antonija Doljan*.

⁵¹ *Janez Sonce* je bil mestni sodnik (po *Valv.*) l. 1602. in 1603., župan pa (tudi po naših virih) l. 1608./09., 1609./10., 1612./13. ter v l. 1613. do približno 15. decembra.

20. maja, fol. 102. *Ljubljanski meščan Sebastijan Andrejčič* toži ljublj. meščana *Miho Frankoviča* za 66 ren. glđ 50 kr, ki mu jih je dal proti zadolžnici 6. julija 1585. leta.

JOZEFOVA VDOVA SE POROCI Z JOZEFOM ČAVLOM, BODOČIM ŽUPANOM. — BRATA ZANEMARJATA SESTRO

23. maja, fol. 104. *Gospa Elizabeta*, vdova po rajn. *Jožefu Frankoviču*, sedaj soproga *Jožefa Čavla* (*Tschaule*),⁵² se je pritožila proti *Andreju* in *Mihaelu Frankoviču*, da ne preskrbujeeta svoje sestre, njene hčere z obleko. — Odloči se, da mora *Andrej Frankovič* čimprej dati napraviti zanjo eno obleko, *Miha Fr. pa drugo* in da hči ostane pri svoji materi, gospe *Čavlovki*.

MIHA ŽALI MEŠČANA HÖRNERJA

15. jul., fol. 120. *Ljublj. meščan Miha Hörner* toži *Miho Frankoviča*, da je toženi danes opoldne med dvanajsto in eno uro pri prodajalni svojega brata gospoda *Andreja Frankoviča*, v prisotnosti *Marksa Stettnerja*, ko ga je tožitelj pobaral zastran obračuna za dolg, zavpil: »Kaj naj dajem temu nečastnemu človeku, temu krivoprisežniku, saj mu nisem nič dolžan. Kar se mu da, je podarjeno... 45 (toliko glđ je znašala terjatev) vrvi in 45 vislic mu bom dal.« *Tožilec* je veliko rajši mrtev kot živ, kakor pa da bi moral prenašati take žalitve svoje časti. Pozval je žalivca zlepa, naj opozove svoje besede in jih javno prekličje, ta pa ni hotel... Škodo, ki jo trpi na svoji časti, ceni *Hörner* na 1000 dukatov v zlatu.

9. sept., fol. 139. *Dediči* po *Valentinu Jagru*, ki so se pravdali z *Jerobi* po *Jožefu Frankoviču* zastran očetove zapuščine, so končno zmagali celo pri notranjeavstrijski vladi. *Andrej Fr.* pa se je še vedno upiral.

9. sept. 1588., fol. 141—142. *Krištof Moscon* še dalje toži *Frankovičeve* jerobe za 5000 glđ.

TRGOVČEVA ŽENA OKLOFUTA IN OZMERJA ČAVLOVO PASTORKO URSULO

23. sept., fol. 148. »Zlahtni in častiti gospod *Jožef Čavl*, mestni (notranji) svetnik v *Ljubljani*, toži v prvem naroku častivredno in čednosno gospo *Klaro*, zakonsko soprogo častivrednega in odličnega *Miklavža Stilla*, tudi mestnega svetnika (*Rathsburger*) tukaj v *Ljubljani*, ker je tožena dne 21. julija tekočega 1588. leta nekako med šesto in sedmo uro popoldne, ko je *tožilčeva pastorka, mladenka Uršula*, zakonska hči rajn. *Jožefa Frankoviča*, stala nikomur v napotje pri njeni (sc. *tožilkini*) rejenki pred imenovanega *Stilla* prodajalno ali hišo, ležečo tu na (*Velikem*) *trgu*,⁵³ priložila na povsem kazniv in prepovedan način, neupoštevaje sodišče in ne da bi predhodno zaprosila tožnika, *Uršuli* več zaušnic (*ettliche Maulstreich Zuegefiengt*), pa se s tem še ni nasitila, marveč jo še javno tu na *trgu* pred hišo svojega moža žalila (*iniuriert*)

⁵² *Jožef Čavl* (sam se je podpisoval *Tschaul*, v zapisniku stoji *Tschaulle*, *Valv.* pa je pisal celo *Tschauller*) je bil župan l. 1600./01. in 1604./05. *Čavl* je bil lastnik današnje magistratne hiše, *Mestni trg* 27, kjer je sedež mestnega poglavarstva in županska pisarna. Mesto je hišo kupilo l. 1650. od *Čavlovih dedičev*.

⁵³ Današnja *Schiffreterjeva* hiša št. 19 na *Mestnem trgu*. *Zgodovino* hiše sem podal v »*Kroniki*« l. 1938., s. 213.

in jo na ves glas zmerjala za nečistnico in tatico (mit heller Stim ain Reuerender huer, vnd diebin gescholten) in, čeprav je on, gospod tožilec, ki se zavzema za svojo pastorko, ki je pri njem v reji in vzgoji, zlepa pozval gospo toženko in tudi njenega soproga Miklavža Stilla, da dokaže prizadeto žalitev ali pa jo javno prekličje in vrne mladenki njeno čast, vendar tega ne more zlepa in brez pomoči sodišča doseči, za kar bi on, tožitelj *rajši bil ob 5000 dukatov v zlatu*, kakor pa da bi s svoje strani kot sorodnik (als befreundter) hotel molčati na to žalitev. — Nato prosi za ukrepe, da gospa toženka napravi javen preklic ali pa storjeno žalitev pravno zadostno dokaže. Predlaga pravdorek in prijavlja ekspens.«

Drugi narok o tej zadevi se je vršil 22 okt.

4. nov., fol. 159. Miklavž Stil se želi zlepa poravnati (suecht giettlich weeg) v prednji aferi. *Sklep*. Ker mora pri takih zahtevah sodišče iti strankam na roko, da se izognejo dolgotrajnim pravdam in da pripomore k složnosti, kar ukazuje tudi novi potrjeni sodni red, da naj se take stvari sumarno odpravijo, priporoča strankama, da se poravnata . . .

Dus. Miklavž Still, meščan in trgovec, toži Mihaela Frankoviča za 144 ren. gld 56 kr.

L. 1593. Petek, 21. maja, fol. 8. Frankovičev pooblaščenec Schöbl zahteva od Jožefa Čavla, da poda jerobski račun o Frankovičevi zapuščini. — Se mu to naloži do 21. junija.

DOTA ANDREJEVIH SESTER

5. jul., fol. 17. Janž Mikšič (Hans Michschitsch)⁵⁴ namesto svoje soproge Katarine proti Andreju Frankoviču zastran njene poročne dote in dediščine po materi.

⁵⁴ Janž Mikšič je imel današnjo dr. *Tavčarjevo hišo na Bregu št. 8*. Lastniška vrsta: Do l. 1599. *Gregor Mec* (Mez, Möz), ki je hišo prodal *deželni stanovom*, le-ti pa *Janžu Mikšiču*, ki je zabeležen v davčnih knjigah kot lastnik od l. 1600.—1603., hišni davek pa je plačal celo že za l. 1598. Od l. 1604.—1606. se navajajo kot lastniki Janža Mikšiča *dediči*; od l. 1607.—1612. plača davke odvetnik Janž Lenart Frydl »iz rok g. Krištofa Schenierja« (ali Scheinerja); za l. 1613.—1615. plačajo hišni davek za Mikšičevo hišo (Migschitschitsch haus) *deželni stanovi*. Opomba v s. z. 1615., fol. 46—47 pove, da so stanovi sicer prodali hišo rajn. Mikšiču, mu je pa nikoli niso »otvorili«, ker ni bil »soluendo«, zato so jo prodali drugemu, končno so jo pa podarili g. *Janžu Lenartu Fridlu* in mu jo »otvorili« v petek, 13. III. 1615. Ta se beleži kot lastnik do l. 1618. Davek pa je l. 1617. plačala *Barbara Strel* (Strölin). 1619.—1625. *Friderika Zwingmana* hiša; 1626.—1706. gosp. *Frid. Zwingmana dediči*; 1707.—1750. *Friderik Zwingman*; 1751. do 2. avg. 1799. g. *Jožef Anton Codelli baron pl. Fahnenfeldt*, pozneje le baron Anton Codelli; nato do 16. sept. 1803. *Franc Karel Weslan*, do 21. nov. 1803. *Jožef Dežman* (Deschman), do 12. jul. 1825. *Janez Recher*, nato pa *Marija Šešek* (Schescheg). V seznamih hišnih posestnikov se beležijo: l. 1840. in 1853. *Marija Šešek*, l. 1877. *Društvo »Slovenska Matica«*, nato dr. *Ivan Tavčar*, l. 1933. pa *Franja dr. Tavčarjeva*. — Hiša je bila »patidenčna«, do l. 1805. je imela številko 325, nato 192, po l. 1876. pa Breg 8.

Frankovič izjavlja pismeno, da je pripravljen, dati ji poročno doto in odpraviti tudi druge svoje sestre, o njeni dediščini po materi pa ne ve ničesar in se naj Mikšičevka zanj rednim potom obrne nanj.

16. jul., fol. 22. *Janez Mikšič* zopet priganja Andreja Fr.-a. Ta sporoča pismeno, da mu nič ne dolguje. Mestni svet je sit Andrejevega izmikanja in mu je že prej naložil 50 gld v zlatu globe, zdaj pa še 100, če prihodnji petek ne pride s svojimi ugovori zoper Mikšiča pred sodišče.

ANDREJ NA JERNEJEVEM SEMNJU V LINCJU

17. jul., fol. 22. *Hanns Prindl*, trgovec v Welsu, je vložil pozivnico (ain Citations schreiben) proti Andreju Frankoviču zaradi nekaterih sejmskih dolgov. Mestni sodnik v Lincju ga kliče predse na Jernejev semenj. — Sklene se, pozvati Andr.-a Fr.-a pred mestni svet za prihodnji petek pod globo 100 zlatih dukatov.

23. jul., fol. 32. (Odvetnik) *Pangriesser* zahteva v imenu *Janža Mikšiča* za njegovo ženo dediščino po očetu in materi od Andreja Frankoviča. (Odvetnik) *Friedl* zastopa Andreja. Sodišče sklene, da mora Mikšič najprej zasigurati ženitno volilo njegovi ženi *Katarini* s toliko gotovine, kolikor le-to znaša. Tako se je zavezal v ženitni pogodbi. — Mikšič se pritoži.

JOZEFOVA HČI KATARINA POR. MIKŠIČ JE ŽIVELA 20 LET PRI STAREM OČETU PL. MAVRIČU

Dus., fol. 34. »Plemeniti in častiti (Edl vnnd Ernuest) gospod *Tobija Farest*, tajnik deželnega glavarstva na Kranjskem, kot polnomočni pooblaščenec plemenitih in častitih gospodov bratov *Jožefa in Adrijana Mavričev* z *Zaplate (Mospers)*⁵⁵ toži danes v prvem naroku častito in krepostno gospo *Katarino*, soprogo *tukaj stanujočega častitega Janža Mikšiča*.

Ko je obtoženki 3. marca 1571. umrla njena mati, gospa *Judita*, zakonska žena rajn. gospoda *Jožefa Frankoviča, rojena Mavrič*, je toženko njen oče rajn. g. *Jožef Frankovič* kmalu dal k svojemu *tastu*, sedaj rajnkemu gospodu *Gašperju Mavriču*. Od tega časa je ostala pri starem gospodu *Mavriču*, po njegovi smrti pa pri njegovih sinovih in nihče drugi kot oni so jo do 3. dec. minulega 1590. leta vzdrževali, kakor je pristojalo, kar je v vsem trajalo celih 19 let in 9 mesecev in znaša hrana po 30 ren. gld na leto, kolikor se je priznalo tudi drugim Frankovičevim otrokom. Gospoda tožnika pa sedaj ne moreta zlepa in brez pomoči sodišča dobiti od gospe obtoženke, ki je sedaj sama svoja gospodarica, hranarino za omenjenih 19 celih let in 9 mesecev, vsled česar trpita 592 ren. gld škode.«

Povrh toži še sam *Tobija Forest Katarino Mikšičevo* za 48 gld 40 kr (1 gld računano po 60 kr), ki mu jih dolguje za hrano in drugo, kar je izdal zanjo, pa tega denarja ni mogel zlepa dobiti od nje.

Petek, 6. avg., fol. 43. *Janžu Mikšiču* se na njegovo prošnjo podeli meščanstvo.

⁵⁵ Glej opombo ³⁸.

(Dalje prih.)

LJUBLJANSKI FRANKOVIČI V 16. IN 17. STOLETJU

VLADISLAV FABJANČIČ

(Konec.)

Poned., 9. avg., fol. 45. Andrej Frankovič javlja, da je za danes bilo določeno, da položi *Andrej Jager* na sodišču denar za *Tolhopfovo hišo*,⁵⁶ ta pa je izostal. Sklene se, da mora Jager za *njemu prodano hišo* čez osem dni položiti vso kupnino, sicer se hiša izroči upnikom, Jager pa sramotno izžene iz nje.

20. avg., fol. 54 (Odvetnik) Refinger zahteva v Forstnerjevem imenu zasego (Span vnd Erdt) hiše *Andreja Frankoviča*, stoječo med hišama Vincenca Waza in Freyevih dedičev. Želi varstveno pismo (Schermbrief).

26. nov., fol. 73. Marks Stettner in Andrej Frankovič položita račun o Hrenovem jerobstvu in prosita razrešitve od tega skrbništva, ker je dedič dosegel polnoletnost.

13. dec. je Andrej Frankovič na mestni seji kot v seznamu zadnji med 16 navzočimi zunanji svetniki.

L. 1594. Poned., 14. febr., fol. 41. Jožef Čavl, zastopajoč *Andreja Frankoviča*, želi, da se mu izroči 512 gld 30 kr od kupnine za *Tolhopfovo hišo*, položene pri sodišču v smislu »edikta«. Proti temu ugovarja *Ambrož Scheitt*, sklicujoč se na svoje prvenstvo.

MIKŠIČEVKIN ODVETNIK ZMERJA MAGISTRAT IN SE »ZA VEČNE ČASE IZZENE Z ROTOVZA

Petek, 19. febr., fol. 50. »Mestni svet je verodostojno doznal, da je *Fabijan Pangriesser*, ko je prošli terek na vicedomskem zaslišanju zastopal gospo *Mikšičevo* proti magistratu in *Andreju Frankoviču* zastran odpravnine po očetu in materi, zmerjal in žalil magistrat in tega tudi do danes ni popravil, marveč zagrešil še nove psovke in žaljivke. Zato mu magistrat za *večne čase* ustavi prokuriranje in vlaganje pisanj na rotovu.[«]

Petek, 19. febr., fol. 51—52. Sodišče je ustreglo zahtevi *Andreja Frankoviča*, ki ga zastopata g. *Jožef Čavl* in *Avgustin Kheberl*, da se mu pred drugimi za-

⁵⁶ Gre po vsej priliki za današnjo št. 11 na *Mestnem trgu*, kjer je sedaj gostilna »pod skalco«. Hiša je bila »patidenčna«. V davčnih urbarjih se začeni z l. 1600. navajajo kot njeni lastniki: do l. 1658. gospoda M: *Caharije Tolhopfa dediči* (l. 1585. s. z. fol. 130 se kot lastnik imenuje *Jurij Creuzer*, l. 1593. fol. 45 kot neuspeh kupec *Andrej Jager*, od l. 1600. do 1606. ima v hiši trgovino poznejši mestni sodnik *Ahac Ambschl*, od 1613. do 1621. plačuje hišni davek vicedomski tajnik *Elija Thomas*; 1659.—1668. *Adam Žagar* (Schagar in Schager); 1669.—1730. gospod M: *Adam Žagar* (Sager in Schäger), l. 1702. je v hiši gospod *Anton Janežič* (Janeschitsch), župan v l. 1712./13.—1715./16. Od l. 1731. do 1755. je lastnica gospa *Marija Barbara Graffenhueber*, vdova po *lekarnarju*; 1756. do pribl. 1781. *lekarnar Janez Jurij Knur*, nato vdova *Marija Ana Knur*, za to pa do 2. I. 1818. *lekarnar Franc Salez Raab*, dalje do 3. XI. 1820. *vdova Julijana Raab*, do 18. sept. 1847. pa *lekarnar Franc in Friderika pl. Gramatzki* (Gromadsky), nato slednja sama. — Hiša je imela prvotno številko 181, po l. 1805. pa št. 11 vse do danes. V seznamu lastnikov se l. 1877. in 1901. navaja *Antonija Stare*, l. 1933. in 1938. pa *Josip Ciglič*. (O hišah na *Mestnem trgu* glej tudi dr. *Rudolf Andrejka*, *Trgovine na Mestnem trgu v »Trg. Tovarišu»* l. 1934., št. 6—7.)

htevniki izplača iz kupnine za *Tolhopfovo hišo* 512 gld 36 kr, ker je *rajnki Frankovič* bil posodil ta denar za plačilo *Tolhopfove hiše*.

Poned., 28. marca, fol. 74. »Po danes sočasno vročenem vicedomskem ukazu glede *Janža Mikšiča* (*Michschitsch*) in *Andreja Frankoviča* se *Frankoviču* pod kaznijo 100 zlatih dukatov zapoveduje, da *ne sme prej odpotovati od tod*, dokler ni *Mikšiča* popolnoma zadovoljil.«

Torek, 29. marca, fol. 75. Na seji pri gospodu županu (sc. *Vinturinu Trvisanu*), kamor sta prišla tudi *Mikšič* in *Frankovič*, je mestni svet potrdil svoj »ekdanji sklep, da mora *Mikšič* predvsem ustreči svojim obveznostim iz ženitnega pisma, to je zadostno zavarovati ženino doto, kakor so morali tudi za ostale sestre storiti njihovi soprogi. *Andreju Frankoviču*, ki je itak sam v to privolil, pa se nalaga z vso resnostjo, da takoj nato, in sicer še danes, preden zaide sonce, izroči svoji gospe sestri pripadajočo ji ženitno doto po očetu in materi.

»*Mikšič* ni počakal, da se ta sklep prečita, marveč je odšel. Gospod *Frankovič* pa želi, da se mu izda o sklepu sodno izpričevalo.«

MIHA FRANKOVIČ UMRL L. 1590. VDOVA JUDITA SE POROČILA S TRGOVCEM RORMANOM

11. okt., fol. 115. Ediktni dan za *Miho Frankovičem*. — *Primož Rorman* kot zastopnik svoje *soproge, vdove po rajn. Mihaelu Frankoviču*,⁵⁷ zahteva v smislu ženitnega pisma za njeno vdovsko vzdrževalnino iz *Frankovičeve* zapuščine za prvo leto 200, za ostala tri leta pa po 100 renskih goldinarjev.

Gospod *Jožef Čavl* kot jerober prizna terjatev, ne gre pa ji vdovnina potem, ko se je zopet poročila.

Sodba: Ostane pri končni ediktni sodbi z dne 14. januarja 1591. leta. Do (?) tega dne naj se vdovnina izplača *Rormanu*. Tudi ostale določbe naj se izvrše. Vrt s hišo, ki jo je uživala, se ji izven (razen, ausserhalb) prodajalne prizna do današnjega dne brezplačno (ohne ainihe Verzinsung) s tem, da obdrži *otroka* pri sebi.

Čavl kot jerober hoče oddati, kar mu je bilo po inventarizaciji izročeno, in položiti račun o tem. Od tod naj se izplačajo upniki v celoti ali pro rato.

Upniki ne marajo prevzeti hiše za 2100 gld, marveč naj se proda na dražbi. Pritožujejo se proti načinu, kako je *Čavl* upravljal zapuščino.

Jerob: *Lucio Calcneli* mu je rekel, da je dostavil *Matiji Posarelu* denar v Linc. *Posarel* pa ni prejel niti beliča. Glede tistega, kar dolguje *Cortoni*, je tu nekoč izposloval zoper njega prepoved, pa ga le ni mogel izterjati, pripravil ga je le do tega, da mu je dal zadolžnico.

Sklene se, da dajo lahko hišo oceniti na svoje stroške, če se jim zdi sodna cenitev previsoka.

⁵⁷ *Mihael Frankovič*, o katerem imamo za njegovega življenja zadnji zapisek 4. nov. 1588., je potemtakem umrl 1589. ali 1590. leta.

24. okt., fol. 145—146. Jožef Khnoblach je prišel in izjavil v imenu svoje žene: Zofija, soproga Janža Drumlica, trgovca z rudarskimi potrebščinami v Idriji, se je kot vdova po Vincencu Angolatiju dala odpraviti z lekarno,⁵⁸ on sam pa ne more priti do svojega deleža.⁵⁹ Zato je dal Drumlicu že prej tu v Ljubljani staviti sodno prepoved na nekaj žita, Drumlic pa je navzlic temu žito odpeljal. Zdaj mu je dal staviti prepoved na drugo žito in prosti, da se ukrene potrebno, da še tega ne bi odpeljal. — *Sklep*: Knoblach naj se pismeno obrne na Agnelatijeve jerobe.

14. nov., fol. 168. Marksu Stettnerju in Andreju Frankoviču se kot skrbnikoma po rajn. Lenartu Hrenu naroča, da v 14 dneh odgovorita na urgenco Lenarta Fridla, zastopnika Erazma Nagliča.

2. dec., fol. 174. Zastran otrok Pavla Schöna in njegove žene Ane naj da Andrej Frankovič pismen odgovor v 14 dneh pod globo 10 zlatih dukatov.

L. 1599. Frankovič se ne našteva več med občinskimi odborniki.

Petek, 26. febr., fol. 8. Hrenova jeroba Marks Stettner in Andrej Frankovič polagata račun o svojem skrbništvu.

Petek, 23. apr., fol. 44. Upravnikom zapuščine po Jožefu Frankoviču se ukaže, da uredi račune. Namesto čavla je postavljen za računskega komisarja Janez Sonce. Ostali soskrbniki so: Franc Leberwurst,⁶⁰ Martin Schöberl,⁶¹ Gregor Komar (Chomar) in Ahac Ambschl.⁶²

⁵⁸ Agnelatiji so bili lekarnarji.

⁵⁹ Jožef Knoblach je stanoval v Agnelatijevi hiši na Starem trgu 7 (Davčna knjiga l. 1600.). Bil je Agnelatijev zet ali svak. — *Lastniška vrsta hiše št. 7 na Starem trgu*. Leta 1600. so vpisani dediči po Vincencu Agnelatiju; v hiši biva Jožef Knoblach, ki plača 16 fl obrtnega davka, od l. 1601. pa že *lekarnar Pavel Ciriani*, ki plačuje po 10 fl obrtnega davka. Kmalu preide hiša v njegovo last in ostane do l. 1634. Ciriani Pavel je l. 1629. dobil še sosedno, prej Frankovičevo hišo (danes št. 5). Vsi njegovi nasledniki so bili lastniki obeh hiš do l. 1751. Pavlu Cirianiju sledi od leta 1635. do 1646. *Franc Ciriani* (mestni sodnik leta 1636./37., 1637./38., 1642./43. in 1643./44.), od 1647. do 1706. njegovi dediči, od 1707. do 1714. zopet *Franc pl. Ciriani* (von Zirian); 1715.—1732. *zvonar Gašper Franchi*, 1733. do pribl. 1758. *Sebastijan Bonaventura Franchi* (od l. 1763. zvan pl. Frankenfeld); od pribl. 1759. do 1811. obojega prava dr. *Pavel pl. Frankenfeld*; 24. XII. 1811. do 4. XII. 1815. dr. *Andrej Repesič*; 4. XII. 1815. do 19. VII. 1828. *Anton Hess*; 19. VII. 1828. do 3. IV. 1847. *Planinšek Janez in Cecilija* (od 9. XII. 1835. pa *Alojzija* namesto Cecilije); po 3. IV. 1847. *Marija Planinšek*, ki je kot lastnica navedena tudi v seznamu hišnih posestnikov l. 1853. — Prvotna hišna št. je tu bila 175, po l. 1805. št. 17, po l. 1877. do danes pa *Stari trg* 7. Kot lastnica se v seznamu imenuje l. 1877. *Marija Pohl, obvdovela Planinšek*, nato pa *Janez Zorman*, l. 1901. *Ivan in Marija Seunig*, l. 1938. pa *Mramor Marija, Erce Ela* in *Ribnikar K*. Hiša je bila »patidenčna«.

⁶⁰ O Francu Leberwurstu glej opombo ³³.

⁶¹ Martin Schöberl je bil mestni sodnik l. 1597. in leta 1601./02.

⁶² Achaz Ambschl je bil mestni sodnik l. 1607./08. in 1608./09.

Poned., 29. nov., fol. 160. (Odvetnik) Sengenschmidt sporoča v imenu gospoda Martina Raaba kot pooblaščenca izvenljubljskih upnikov (aussländischer Creditorn) do zapuščine po Mihi Frankoviču: Raab se je predzadnjega oktobra 1594. l. pogodil z gospodom Jožefom Čavlom (Tschaul) kot jerobom, da smejo upniki dati sami oceniti Frankovičevo hišo, ki se jim je zdela uradno previsoko ocenjena, po tukajšnjih poštenih zidarjih in rokodelcih. Ker pa se to zavoljo *kužne dobe* doslej ni moglo zgoditi, predlaga sedaj za cenilce s svoje strani: Luko Petka,⁶³ Martina Schöberla, Lovrenca Maderla in Gregorja Spreizerja. — *Sklep*. Ker g. Čavl kot jerob nima nič proti temu, se ti cenilci potrjujejo in jim magistrat s svoje strani dodaja še gospoda Feingasta in Wanzla skupaj z mestnim pisarjem in »naj se njemu (t. j. Raabu) hiša preda. Obe stranki prejmeta sodno listino«.

»Dalje prosi Sengenschmidt v Raabovem imenu, da se mu izda Andreja Frankoviča reverz ali *odpoved meščanski pravici* v prepisu, kakor tudi prepis tistega, kar se mu je odgovorilo.

Fiat in naj se stvar poišče. — Se je zgodilo, ni pa se našlo nič drugega kot neko pismo (ein Sendschreiben) in odklonitev prejšnjega tu vložene priziva, datiranega 4. sept. 1598. v *Višnji gori*, v katerem prosi (Frankovič) tudi za določitev daljšega roka do zasliševalnega dne. Prepis tega se je izdal.

FRANKOVIČEVA HIŠA NA STAREM TRGU PREIDE V ROKE MARTINA RABA IZ NOVEGA MESTA

Petek, 3. dec., fol. 165. Judita Rormanca, vdova po Mihi Frankoviču, sedaj žena Primoža Rormana, zahteva od gospoda Jožefa Čavla kot oskrbnika Frankovičeve zapuščine 400 gld vdovnine. Čavl odgovori, da mu je hiša že bila vzeta iz rok in *sodno izročena gospodu Raabu* kot pooblaščenca zunanjih upnikov. Ž njim naj se pomeni. Sam z gospo Rormanco ne bo več disputiral.

Petek, 10. dec., fol. 170. Za računsko komisarja o zapuščini Jožefa Frankoviča se namesto čavla in umrlega Leberwursta postavita Anton Feichtinger⁶⁴ in Avguštin Kheberl, ki naj skupaj z Martinom Schöberlom, Gregorjem Komarjem, Ahacem Ambschlom in Janezom Soncem v dveh in pol mesecu sestavita račun. Poleg njih dobi poseben dekret še Primož Rorman. O tem se piše tudi gospodu Andreju Frankoviču, Primožu Rormanu in Juriju Refingerju kot soskrbniku.

L. 1600. Petek, 3. nov., fol. 12. Po svojem zastopniku Lovrencu Sengenschmidtu terja Andrej Frankovič g. Marksa Vidalba za 45 ren. gold in še isti dan (fol. 16) Gregorja Spreizerja in njegovo ženo Zofijo za 400 gld.

⁶³ Luka Petek je bil po smrti Janeza Albina mestni sodnik od 22. nov. 1599. do sv. Jakoba l. 1600.

⁶⁴ Anton Feichtinger je bil župan l. 1598./99.

JANŽ AGNELATI V NORIMBERKU. — VIDALBOV
RUDNIK PRI RATEČAH

L. 1601. Poned., 22. jan., fol. 15. »Zastran dedičev po Vincencu Agnelatiju in upraviteljev njegovega imetja, to je Janeza Krstnika Agnelatija (!) in Marksa Vidalba je prišel Janž Drombliz kot očim dedičev po rajn. Vincencu Agnelatiju z naslednjo prošnjo:

Ker je Jan. Krst. Agnelati odšel v *Norimberk* in ni tako kmalu ali sploh nikoli pričakovati njegove vrnitve⁶⁵ in ker je poleg *Marksa Vidalba*,⁶⁶ ki tudi ne stane tukaj, marveč pri svojem *rudniku v Ratečah* (bey seinem Porkhwerch Zu Rattschach) bil postavljen za jeroba dedičem in imetju rajn. svojega *brata Vincenca Agnelatija* in imel vso zapuščino v svojih rokah, zaradi česar prosilčevi pastorki ne pridejo do svoje dediščine, zato prosi, da se imenujejo drugi jerobi, in sicer gospod Komar (Chamör) in Gidinel,⁶⁷ imetje omenjenega Janeza Agnelatija, kar ga je, pa naj se dene do končnega obračuna pod zaporo.

Sklep. Naroči se upravniku sodišča Luki Petku, da Agnelatijevo imetje, kolikor ga je tu, zapečati vpričo prošnjika.«

Zdi se pa, da se je Janez Krstnik Agnelati kmalu vrnil, saj je bil že v petek, 23. febr. 1601. l., postavljen za zdravstvenega komisarja (provisor sanitatis) na Novem trgu (fol. 44.), na dan sv. Jakoba, dne 25. jul. istega leta, pa je tudi prvi med zunanjimi svetniki (fol. 145).

JOŽEFA FRANKOVIČA HČI BARBARA POR. PICARDO,
NATO PFANNER

Poned., 26. febr., fol. 48. Andrej Frankovič, ki je s svojo *sestro* gospo *M. Barbaro Pfanerco* soporok za zapuščino rajn. *Adama Picarda*, želi biti razrešen od tega poroštva. — Se mu ne ustreže.

Poned., 4. jun., fol. 129. Mihe Frankoviča vdova Judita Rormanca prosi, da se g. Jožefu Čavlu (ta je vprav tedaj župan) naloži, da ji izplača 300 gld vdovščine (wittib stuell) od dveh let.

Petek, 7. sept., fol. 178. Ista zopet zahteva vdovsko odpravnino. Naroči se g. Čavlu, da poroča v treh dneh.

Poned., 26. nov., fol. 211. V isti zadevi se g. Čavlu zadnjič naroča, da mora poročati *še danes*.

Poned., 10. dec., fol. 216. G. Čavl mora v treh dneh položiti jerobski račun, Martin Raab ne sme pod globo 100 zlatnikov od tod, dokler ni kot imetnik Frankovičevega premoženja zadovoljil Rormance, zato pa se mu zagotovi »*otvoritev*« *Frankovičeve hiše in vrta* pri prihodnji mestni veliki seji (Stattrechten).

L. 1602. Petek, 4. jan., fol. 235. Janž Picardo proti Janžu Pfannerju kot zastopniku svoje *bivše* zakonske

⁶⁵ Protestant? Vincenc Agnelati je bil l. 1589. kot zelo borben protestant z nadvojvodovim ukazom izločen iz mestnega sveta in je le malo manjkalo, da ni bil izgnan iz dežele (Dimitz VII, 141).

⁶⁶ V s. z. 1601., fol. 83, se omenja Vidalbova rajnka žena Helena.

⁶⁷ Giovanni Baptista Ghidinelli, pozneje imenovan Giovanni Baptista *Bernardini* ditto Ghidinelli in končno samo Giov. Bapt. *Bernardini* je bil župan l. 1610./11., 1611./12. ter po Janezu Sencu od pribl. 15. dec. 1613. do 1615./16. Valvasor je zmotno smatral, da sta Ghidinelli in *Bernardini* dve različni osebi.

žene *Barbare*, rojene Frankovič, ki je pred tem bila omožena z Adamom Picardom.

Petek, 8. febr., fol. 260. Isti zahteva, da se od Andreja Frankoviča izterja s »kompasnim pismom« 344 gld 34 kr *zapuščine* po Barbari Pfanner, roj. Frankovič.

FRANKOVIČEVA DEDNA HISA RABOVA LAST

Petek, 15. marca, fol. 280. Gospod Jožef Čavl kot upravnik premoženja rajn. Mihe Frankoviča »*otvarja*« v smislu sklepa z dne 10. dec. 1601. l. *Frankovičovo hišo na Starem trgu in vrt, ležeč pred Nemškimi vrati*, gospodu *Martinu Raabu* kot zastopniku Frankovičevih zunanjih upnikov s tem, da zadovolji gospo Picardovo po določenih končne ediktne sodbe. — Določi se davek v višini 20 gld. Raab se zaobljubi na sodniško palico.

Dus., fol. 282. Na isti seji se dovoli prenos Frankovičevega *vrta* na Jožefa Mahorčiča,⁶⁸ ki je dal zanj 100 tolarjev in 100 gld.

Petek, 29. marca, fol. 288. V upravo Frankovičevega jerobstva se na prošnjo gospodov Zurlerja, *Andreja Frankoviča*, Aleksandrina in Stetnerjevih dedičev kot jerobov namesto Primoža Rormana izvoli gospod Jernej Freithofnikh.

L. 1605. 22. avg., fol. 23, in 7. nov., fol. 61. Gospod Jožef Mavrič zahteva od g. Jožefa Čavla 450 gld za 15letno preživnino gospe Katarine Mikšičke (Catherina Migschitschin). — Obrniti se mora na Martina Raaba, ki je prevzel to obveznost.

ANDREJ FRANKOVIČ UMRL. — RORMAN S PASTORKO
ZIVI V INOZEMSTVU

Poned., 14. nov., fol. 62—63. G. Marks Stettner je v imenu oskrbnikov zapuščine rajn. Jožefa Frankoviča zahteval pri mestnem sodniku Jožefu Mahorčiču, da mora g. Janez Drumbliz kot skrbnik imetja zdaj *rajnkega* gospoda *Andreja Frankoviča* namesto le-tega in njegovega rajn. brata Mihaela položiti jerobski račun o zapuščini starega Frankoviča. — Pri tej priliki se omenja, da je *Primož Rorman na tujem* (ausser Landts) in da *pri njem živi pastorka, hči Mihe Frankoviča*.

Sodba. Stettnerjevi zahtevi se ugodi. Drumbliz se pritoži.

JOŽEFA FRANKOVIČA HČI URSULA POROČENA
Z JANŽEM PICARDOM ML.

L. 1606. 23. jan., fol. 84. Na zahtevo g. Jožefa Mavriča se Martin Raab obsodi, da mora plačati 450 gld vzdrževalnine za gospo Katarino Mikšič v roke g. Mavriču »zlasti še zato, ker je rajn. Mihael Frankovič enako zadovoljil tudi *drugo sestro, Uršulo Picardovo*.« Raab se pritoži.

MARTIN RAAB, NOTRANJI SVETNIK IN TRGOVEC V
NOVEM MESTU

17. apr., fol. 141—142. Župan, sodnik in svet pišejo »častitemu, odličnemu gospodu Martinu Raabu, meščanu notranjega sveta in trgovcu v Novem mestu, našemu dobremu in ljubemu prijatelju« pismo, v katerem mu sporočajo, da se bo razprava o prizivni

⁶⁸ Jožef Mahorčič je bil mestni sodnik l. 1605./06. Valvasor piše to ime zmotno Hanns Machortschitz.

tožbi g. Jožefa Mavriča proti njemu glede zapuščine po Mihi Frankoviču vršila dne 28. aprila.

26. jun., fol. 159. Raab iz Novega mesta hoče dati oceniti Frankovičevo hišo v Ljubljani. Njegovi cenilci se sprejmejo.

24. nov., fol. 244. Primož Rorman zahteva, da se Raabu ukaže pod »dvojno globo«, t. j. 200 zlatih dukatov, da mora njegovi ženi Juditi poleg že plačanih 300 gld vdovnine odšteti še nadaljnih 100 gld. — Sklene se še enkrat resno pisati Martinu Raabu, mu zagroziti z globo 200 zlatih dukatov in mu sporočiti, da se bo Frankovičeva hiša predala tistemu, ki položi zaostalih 100 fl.

Dus., fol. 245. G. Primož Rorman in g. Kos zahtevata inventar in seznam po rajn. Janžu Jakobu Picardu ali njega prepis. Izjavljata dalje, da nista dediča po pokojnem Janžu Pikardu in da le-ta ni imel pravice, zastavljati dve njivi Frankhu,⁶⁹ ker je bila vdova na teh sovpisana.

PRIMOŽ RORMAN KUPČUJE Z MEDOM

4. dec., fol. 248. Primož Rorman prosi, da ga oproste skladiščnine od 123 odpeljanih sodčkov *medu* v znesku 8 fl 12 kr, ker so tudi Solnograjčani⁷⁰ oproščeni. Prošnja gospoda Rormana se zavrne, ker ni res, da bi bili Solnograjčani oproščeni skladiščnine.

LEKARNAR CIRIANI PREVZAME HISO LEKARNARJA AGNELATIJA NA STAREM TRGU

L. 1608. 29. febr., fol. 37. »Janez Krstnik Agnelati, meščan in trgovec tu, upravitelj zapuščine rajn. Vincenca Agnelatija, meščana in *lekarnarja*, »odpre« meščanu in *lekarnarju* Pavlu Cirianu in njegovi soprogi Ludoviki od rajn. Vincenca Agnelatija zapuščeno hišo, ležečo med hišama Frankovičevih dedičev in Adama Weissa na *Starem trgu*.

Petek, 7. marca, fol. 40. G. Jožef Mavrič toži Martina Raaba, ker ni prišel na prizivno obravnavo.

FRANKOVIČEVO DEDNO HISO PREVZAME OD RABA MEŠČAN STRAVS

14. marca, fol. 46. Martin Raab, meščan v Novem mestu, *odpre svojo, prej Frankovičevo hišo na Starem trgu Janezu Straussu*, meščanu v Ljubljani. Ta obljubi plačati davčni zaostanek 33 fl še danes. Druge zapreke ni, zato se otvoritev dovoli. — Raab je torej že poravnal vse svoje obveznosti.

SODNIKOVI VNUKI STRADAJO

Uršula Picardo, žena obč. svetnika Janeza Picarda, sinu mestnega sodnika, je obvdovela l. 1608. Z možem sta imela hišo v *Nemški ulici* (fol. 146).⁷¹ Za neki vmesni zid je bila v sporu s sosedom Gaionzellom.

⁶⁹ Neki Jakob Frankh (Valvasor piše napačno »Frantz«) se v Valv. seznamu navaja kot sodnik za l. 1589. in 1590. Za to zadnje leto se Valv. moti, ker je l. 1590./91. bil mestni sodnik Andrej Alexandrin.

⁷⁰ Največ medu s Kranjskega je šlo v Solnograd, po več tisoč stotov na leto (Valv. III, 455).

⁷¹ Pikardova hiša je bila sestavni del današnje dr. Kebrove hiše na Bregu št. 18 (gostilna »pri vitezu«), ki je bila l. 1778. prezidana iz prvotnih dveh hiš v eno samo. Pikardova hiša je imela vhod v Križevniški ulici. O tem predmetu je pisal Radics v »Alte Häuser« I, s. 35—42. Mi prinesemo točno lastniško vrsto te hiše v razpravi o županu Vicu Glinškem (Wüz zu Gleiniz).

V petek, 8. nov. 1608. l. (fol. 163) prosi, da bi smela neko klet zastaviti Marksu Wizu⁷² za 50 fl, da bi s tem denarjem dala na svoji hiši popraviti streho, ki se podira in se bo pozimi gotovo zrušila, če se prej ne popravi. — V petek, 5. dec. 1608. (fol. 166) ponovi isto prošnjo in moleduje, naj ji magistrat za božjo voljo dovoli predujem nekaj goldinarjev za prehrano njeno in njenih *otrok*, ker se ne more več vzdrževati in bo primorana *poslati otroke beračit od hiše do hiše*.

RORMAN ZALAGA S SUKNOM NOVOMESKEGA TRGOVCA

19. dec., fol. 174. Primož Rorman je trgoval tudi s suknom (Coriser Tüecher). Tako je z njim zalagal Miho Resmana v Novem mestu.

UKAZI REFORMACIJSKE KOMISIJE

L. 1609. Petek, 9. jan., fol. 4. »Verska reformacijska komisija ukazuje z odlomkom:

1. Da se mora od vseh mestnih svetnikov in od članov občine kakor tudi od žene vsakega izmed njih zahtevati *spovedni listek* in ga poslati gospodom komisarjem.

2. Tiste, ki so zavoljo vere zapustili deželo, je treba pri njihovi vrnitvi zapreti.

3. *Rormanovo sukno*, ki je med zapuščino rajn. Reiserja in je vredno baje 800 gld, izročiti sodiču.

4. Od Garttnerja izterjati deseti vinar« itd.

Sklene se: Glede prve točke se pojde župan z nekaterimi svetniki pritožiti k škofu, glede drugih točk se sestavi pismeno poročilo, glede *Rormana* pa ugotoviti, da še ni razčiščeno, ali je sukno njegova last ali pa spada med Reiserjevo zapuščino; »vse drugo pa se bo najposlušneje izpolnilo«.

DRUMLIC GRAJSKI ZAKUPNIK V VISNJI GORI

Petek, 13. marca, fol. 48. Gospod Janž Drumbliz, *imetnik višnjegorske gosposke* (Inhaber der herschaft Weixelburg), »odpre« *svojo hišo*⁷³ na *Starem trgu*,

⁷² Marks Wiz je bil mestni sodnik l. 1632./33. in 1633./34., župan pa l. 1639./40. (po Valv.), 1640./41. ter l. 1644./45. do vključno 1646./47.

⁷³ Gre za današnjo *drugo Kajfeževo hišo v Florijanski ul. št. 6*. Lastniška vrsta: do l. 1603. dediči po znanem protestantu *Juriju Seyerlu* (glej Kidrič, Zg. sl. sl.); 1604.—1606. krojač *Jernej Scheit*; 1606.—1609. *Janž Drumbliz*; od 13. III. 1609.—1615. krojač *Janž Asch*; 1616.—1639. *Aschevi dediči* (l. 1619.—1621. je v hiši *zlatar* Janez Lenedič, l. 1622.—1624. *zlatar* Elija Schmidt; v hiši je bila tudi *kréma*, kjer so točili dolenjca); 1640.—1649. (pribl.) *Katarina Dolničar*; 1649. (pribl.) do 1656. njeni *dediči*; 1657.—1704. *Janez Krstnik Dolničar* (Dolnitscher, po 1689. pisan *Thallnitscher*), *mestni sodnik* l. 1663./64., 1664./65. in 1667./68.—1669./70., *župan* pa l. 1672./73.—1675./76. ter 1679./80.—1681./82.; 1705.—1747. *pek* *Janez Kozlevčar* (Kosleutscher, Kosleutscher in Koslitscher); 1748.—1789. *pek* *Adam Zabukovec*; od 2. okt. 1789.—1797. (?) *Janez Nep. Zabukovec*; 1797.(?)—1800. *Bernard Novak*; od 25. jul. 1800. *Aleš Jakulla*; od 24. dec. 1803. *Jakob Novak*; od 22. jul. 1828. *Simon Zweyer*; od 22. jul. 1843. *Janez Zweyer*, ki je kot lastnik naveden tudi v seznamu l. 1853. L. 1877. se navaja *Anton Kotnik*, l. 1901. *Franc Pock*, l. 1933. *Kajfež Anton, Milan in Srečko*, l. 1938. pa *Kajfež Frančiška*. — Hiša je patidenčna in je imela prvotno števil. 85, nato 134, po l. 1876. Florijanska ul. 10, po 1901. pa št. 6.

stoječo med hišama gospoda pl. Auersperga,⁷⁴ barona itd., in Mihaela Rusa⁷⁵ (Michelen Ruessen), *Janžu Aschu*, tukajšnjemu meščanu in krojaču.« Ni ugovora.

Petek, 27. nov., fol. 138. Na Primoža Rormanu pismeno prošnje se ukaže skrbnikom Reiserjeve zapuščine, da vrnejo Rormanu 40 kosov kariškega sukna (Khariser Thüecher), ker je dokazano, da jih Reiser ni nikdar kupil, marveč mu jih je prosilec dal samo spraviti.

JOZEFA FRANKOVIČA VNUKINJA DOROTEJA POR. HERBST

L. 1612. Poned., 2. febr., fol. 6. »Gospod Janž Pfaner je ukaz deželnega vicedoma s priključeno odredbo Nj. Kn. Presvetlosti Maksa Ernesta, nadvojvode avstrijskega kot deželno-knežjega gubernatorja, da mora on, Pfaner, popolnoma ustaviti rubež in dražbeno prodajo, s katero je grozil svoji materi, — predal Rupertu Herbstu kot pooblaščenцу svoje (t. j. Herbstove) žene Doroteje, zakonske hčere rajn. Adama Picarda, sedaj pastorko gospoda Pfanerja. Odredba se tiče njene dediščine.

4. maja, fol. 65. Picardi so bivali tudi v Trstu. Tam se imenuje trgovec Adrago Picardo.

POTOMCI LJUBLJANSKEGA ŽUPANA IN DVEH MESTNIH SODNIKOV GOLI IN BOSI

Poned., 26. avg. l. 1612., fol. 136—137. »Gospa Elizabeta Čavlova, vdova, prosi ponižno: Ker je njena hči Uršula, vdova po rajn. Janžu Picardu mlajšem,

⁷⁴ Auerspergova hiša je današnja prva Kajfeževa, Florijanska ul. 4. Lastniki: do 1621. gospodov pl. Auerspergov hiša, notri l. 1621. sedlar Janez Henrik Eder; 1622.—1642. Zuan Maria Bosio; 1643. njegovi dediči; 1644.—1676. Ivan Ivankovič ali Jovankovič (Juuankhouitsch); 1677. njegovi dediči, v hiši pek Janez Trbič (Terbitsch); 1678.—1706. Žige Götzla dediči; 1707.—1717. Žiga Götzl (tudi Götschl, bržčas sin prednjega); 1717. dr. Franc Ludovik Radič, nato 1717.—1773. Janez Lenart Osterrockh, nato Lenart Osterrockh; 1773.—1776. (pribl.) Anton Medart von Widerkehr; 1776. (pribl.) do 5. III. 1790. Janez Krst. Kaut, »mešč. kirurg« in žena Frančiška; 1790.—19. XII. 1822. dimnikar Moos Karel in žena Ana Marija; 1822.—28. VI. 1826. Ana Moos; 1826.—20. IV. 1830. Karel Moos; 1830.—11. VIII. 1840. Bučar (Wutscher) Jožef; 1840.—16. IX. 1843. Janez Lerch, nato Jernej Pevec (Peuz). V seznamih hišnih posestnikov: l. 1877. Žužek Štefan, l. 1901. Briski Matija, l. 1938. Kajfež Frančiška. Prvotna hiš. št. 84, nato 135, po l. 1877. št. 8, sedaj 4.

⁷⁵ Rusova hiša je današnja dr. Žužkova, Florijanska ul. 8. Lastniki: do pribl. 1609. Jernej Rus, do 1656. Miha Rus, do 1681. Rusovi dediči, do 1682. pek Štefan Petrič; do 1706. Petričeva vdova in otroci, v hiši je pek Janez Kozlevčar; do 1740. Štefan Petrič, do pribl. 1756. pek Franc Kozlevčar, do 1783. pek in vinotoč Janez Kozlevčar, do 1785. duhovnik Franc Kozlevčar, do 25. IV. 1823. Novak Valentin in Helena, do 2. okt. 1827. Valentin Novak, do 26. maja 1832. Jakob Novak, do 5. jan. 1839. Marija Šeme, do 27. VII. 1839. Šimon Jalen, do 21. III. 1846. Franc Podržaj, do 16. II. 1847. Marija Podržaj, nato Aleš Gorenc. L. 1877. je v seznamu hišnih posestnikov Štefan Žužek, l. 1901. Karel Žužek, l. 1933. Gabrijela Žužek. Sedaj je lastnik odvetnik dr. Bogdan Žužek. Hiša je patidenčna. Prvotna št. 86, nato 133, po 1876. Florijanska ul. 12, po l. 1901. pa Florijanska ul. 8.

pred malo dnevi preminula (Zeitlichs Totts verblichen) in zapustila za seboj tri majhne, maloletne otroke, naj č. magistrat določi ex officio skrbnike nad njeno neznatno zapuščino. Za oblačilo ubogih sirotic, ki so čisto nage in gole (ganz Nockht vnnd bloss) pri Gregorju Krastriču (Crastriz), sedanjem najemniku Picardove hiše, pa naj se le-temu milostno z dekretom odredi, da na račun najemnine založi nekaj goldinarjev za nabavo.

Ukaže se Gregorju Krastriču, da takoj izplača gospe vdovi Čavlovi 15 renskih goldinarjev na račun najemnine. Za jeroba se določi gospod Jožef Mahorčič.

SKOF HREN SE ZAVZEMA ZA PFANNERJA

L. 1615. Petek, 2. jan., fol. 3. »Njegova knežja milost gospod škof ljubljanski vošči po gospodu Gregorju Zurlerju č. magistratu srečno novo leto, se zahvaljuje za v Gradec mu poslanih in darovanih 10 tovorov sladkega vina in prosi za gospoda Janža Pfanerja, da bi mu podaljšali rok in ga ne gonili v tem mrzlem zimskem času iz hiše.« Enako prosi sam gospod Pfaner, naj bi imeli usmiljenje z njim in potrpežljivo do velike noči. — Svet je nato sklenil, da nikakor ne more ustreči.

PFANNERJEVA SESTRA MARIJA KIRCHBERGER. PFANNERJEVO IMETJE SE PONUDI FRANKOVIČEVIM DEDIČEM

Poned., 5. jan., fol. 4 in 5. Gospa Marija Kirchberger izraža pismeno željo, da se ji prepusti nekaj zemljišč njenega brata Janža Pfanerja. Prošnja se ji odbija.

Gospod župan opozarja, naj se ne čaka z izvršbo proti Janžu Pfanerju... Nato se sklene ponuditi Pfanerjevo imetje Frankovičevim jerobom in dedičem. Piše se jim pismo, naj v 14 dneh polože na magistratu v gotovini toliko denarja, kolikor so bila zemljišča in drugo imetje cenjena, če jih žele prevzeti, sicer jih bo magistrat ponudil drugemu kupcu.

ELIZABETA ČAVLOVA OBVDDOVELA

Petek, 9. jan., fol. 6. Na željo gospe Elizabete Čavlove, vdove, se prebere vicedomova odločitev med njo in Martinom Raabom in se ji izda prepis.

RORMAN, MEŠČAN IN TRGOVEC V NORIMBERKU

Dus. Primož Rorman, meščan in trgovec v Norimberku, piše č. magistratu z dnem 29. nov. 1614. leta, naj se mu plača 200 fl. nemške veljave, ki mu jih je ostala dolžna rajn. Marija Reiserica, vdova, in kolikor je za prodano hišo ostalo denarja na magistratu. V nasprotnem primeru bo izposloval od mestnega sodnika v Lincu citacijo in si bo dal svojo terjatev plačati »tam zunaj« na škodo kakega drugega ljubljanskega meščana. — Sklene se z zadevo počakati do povratka gospoda župana (Jan. Krst. Bernardinija).

Poned., 19. jan., fol. 11—12. Gospa Elizabeta Čavlova, vdova, zahteva, da mora Martin Raab na vicedomski ukaz pod prisego pojasniti neke točke glede Frankovičeve jerobščine. — Sklene se, povabiti ga na rotovž za 5. febr.

MARIJA KIRCHBERGER IN NJENA SESTRA POPPOVA
HOČETA KUPITI BRATOVO IMETJE, ADAM SCHIFFLINGER
PA V IMENU FRANKOVIČEVH DEDIČEV

Dus. Gospa Marija Khirchberger, sestra Janža Pfanerjaja, pride osebno in položi skupaj s svojo sestro Poppovo⁷⁶ v gotovini denar, na kolikor je bilo ocenjeno Pfanerjevo imetje. — Odgovori se ji, da dobi odgovor prihodnji petek, denar pa naj za sedaj vzame nazaj.

V imenu Frankovičevih dedičev pa pride *Adam Schifflinger*, ki ima za ženo *Frankovičevo* (aine Franckhouitschin), in napravi enako ponudbo. — *Sklep*. Napravi naj *pismo* ponudbo, podpisano od vseh Frankovičevih dedičev, ter položi denar v gotovini. Nato bo č. magistrat odločil.

Dus., fol. 13. Janž Drumblitz contra Janžu Jägru.

JANŽ SCHIFFLINGER UBIL MARKA DRUMLICA

Petek, 23. jan., fol. 14. Gospod deželni vicedom ukazuje č. magistratu, da mu poda nujno poročilo glede prošnje Janža Schifflingerja, v kateri se pri Nj. knežji svetlosti opravičuje za uboj (der füngangenen Entleibung) Marksa Drumlica, in prosi za »varno spremstvo« (sicher geleit, t. j. da ne bi bil prijeto). — *Sklep*. Za poročilo se naprosi gospod Janž Drumlic, oče ubitega.

Dus. Frankovičevi jerobi in dediči predado zahtevano pismo vlogo, denar pa žele položiti pri č. deželnih stanovih. — Magistrat zahteva, da ga polože pri njem v 8 dneh.

Petek, 30. jan., fol. 23. Rajn. *Andreja* Frankoviča dediči pridejo osebno in ponudijo cenitveno vsoto 2332 gld 8 kr za Pfanerjevo premoženje. *Sklep*. Č. magistrat sprejme ponudbo, dan izplačila se določi čimprej in se jim nato imetje preda.

Petek, 6. febr., fol. 26—27. Na zahtevo vdove gospe Čavlove je prišel Martin Raab kot pooblaščenec upnikov *Mihaela Frankoviča* in se dobrovoljno odpovedal zase in za svoje potomce vsakršni zahtevi glede dveh glavnih točk, ki jih je bil izpodbijal v Čavlovih računih o skrbništvu nad zapuščino Mihe Frankoviča, in sicer zastran pismene pobotnice o 1745 gld 14 kr in zastran 2401 fl 48 kr 2 v, navedenih v dveh priročnih knjigah. — Čavlovka dobi o tej izjavi sodno listino.

Poned., 9. febr., fol. 29—31. Kirchbergerica zopet želi plačati bratovo imovino, ki je bila *zapuščina po Picardu*, sklicujoč se na običaj v mestu, da ima najbližji sorodnik prvenstvo pri odkupu prodanega imetja. Andr. Frankovičevi dediči pa ugotavljajo, da jim dol-

⁷⁶ Popovka je imela Pfanerjevo hišo na današnjem *Cankarjevem nabrežju št. 1*, sedaj tkzv. *Filipov dvorec*, ki je nastal iz prvotnih 3 patidenčnih hiš. Ena teh je bila koncem 16. stol. Pfanerjeva. Lastniška vrsta: l. 1600.—1612. Pfanerjevi dediči (l. 1601.—1603. lastnica gospa Suzana Khunsti); 1613.—1649. gospa *Suzana Popp*; 1650.—1655. njeni dediči (l. 1650. je tu *kipar Jakob Artač*); 1656.—1672. *Jernej Krelj* (Khröll); 1673.—1685. *Jurij Kajdaš* (Jury Khaydasch), pek; 1686. njegovi dediči (v hiši je pek Martin Rakovec; 1687.—1751. *Uršula Rakovec*, za njo pa *Jernej Čebulj*, ki je kupil tudi sosedno Snedičevo hišo in združil obe hiši v eno samo. — O zgodovini Filipovega dvorca od srede 18. stol. dalje je pisal obširno g. dr. Rudolf Andrejka v »Trgovski zgodovini špitalske ulice« s. 9.—14.

guje Pfaner veliko več, nego je imovina vredna, vsled česar trpe hudo škodo. Če plača Kirchbergerica ves njegov dolg, lahko prevzame vse posestvo. Ker pa tega noče, mora imovina ostati njim kot delna odškodnina. — Magistrat ugotovi temu nazoru. Kirchbergerica se pritoži.

BIVŠI MESTNI PISAR STEFAN MUSLIČ

Poned., 9. marca, fol. 44. Ker hoče magistrat vložiti proti Janžu Pfanerju in Frankovičevim dedičem ekspenz na nižjeavstrijsko vlado, bi bilo naprositi *bivšega mestnega pisarja gospoda Stefana Musliča*,⁷⁷ naj bi šel zastran te zadeve v Gradec in kamor bo še treba.

Dus., fol. 54. Gospod Primož Rohrman zahteva po linškem mestnem sodniku Ahacu Langu 100 gld od ljubljanskega meščana Gašperja Nahtigala, ki mu jih je bil posodil še v Lincu. Če ne plača, se bo R. odškodoval pri kakem drugem ljubljanskem meščanu (kadar pride kateri v Linec).

DRUMLIČKA PRODA TRUBARJEVO HIŠO DEŽ. STANOVOM, LE-TI PA DR. HERMINIJU

Petek, 22. marca, fol. 57. »Gospa Sofija Drumblitz hoče č. deželnim stanovom (Landschaft) »odpreti« Trubarjevo hišo (die Truberische behausung). Ker pa sama ni tu, predlaga pismo, naj otvoritev izvrši mestni zakladnik. Se je tudi urno zgodilo in otvorilo stanovskemu knjigovodji. Nato je knjigovodja v smislu predloženega pooblastila otvoril hišo doktorju Leandru Herminiju (Herminio). Otvoritev pa se je dovolila s pogojem, da izstavi reverz.«⁷⁸

⁷⁷ L. 1660., dne 28. junija je umrl v Ljubljani Stefan pl. Muslič, carinski načelnik, star 48 let, bržkone sin mestnega pisarja in upravnika idrijskega rudnika (Schiviz, 177). — Stefan Muslič je imel v Ljubljani hišo na *Mestnem trgu št. 12*. Lastniki te hiše: okoli l. 1600. *Andrej Alexandrin*, mestni sodnik l. 1590./91. in 1591./92.; za njim do pribl. 1613. *Reiserjevi dediči*; 1614.—1618. *Stefan Muslič* (Mußlitsch in Muschlitsch); 1619.—1653. *Musličevi dediči*; 1654.—1669. *Dionizij Neuriser*; 1670.—1706. njegovi dediči; 1750.—1755. *Domink Neuriser*; 1756. do pribl. 1777. *Dionizij Neuriser*; 1778. (pribl.) do 1798. (pribl.) *Franc Lovrenc Humel*; nato do 6. jul. 1801. *Jožef Globočnik*, za tem do 4. okt. 1815. *Andrej Gasler*, potem pa trgovec *Alojzij Cantoni* star. in mlajši, ki je lastnik še l. 1876. — Prvotna številka te patidenčne hiše je bila 180, po l. 1805. do danes pa 12 na Mestnem trgu. V posestniškem seznamu se navajajo kot lastniki l. 1901. *Alojzija Cantoni dediči*, l. 1933. *Viktor Cantoni*, l. 1938. pa njegovi dediči.

⁷⁸ Gre za hišo Primoževega sina *Felicijana Trubarja*, danes *Cankarjevo nabrežje 5*. Vpisi lastnikov v mestnih davčnih knjigah: 1600.—1615. *Felicijana Trubarja* hiša, ki jo posedujejo č. *deželni stanovi* (9. nov. 1615. je plačal za 3 leta davke g. Leander v znesku 18 fl); 1616.—1663. doktorja *Leandra Herminija dediči* (davke je plačala prva leta vdova); 1664.—1676. *Jernej Perne*; 1677.—1681. *Pernetovi dediči*; 1682.—1750. *Jurij Tominec* (Herr Georg Tollmainer, mestni sodnik l. 1691./92. in 1692./93); 1751. do pribl. 1765. Janez Jurij Tollmainer, nato do 1782. *Jožef Desselbruner*; 1782. do pribl. 1798. vrvčar *Andrej Traun* in žena *Marija Ana*, nato pa do druge polovice 19. stol. *Alojzij Traun*. — Hiša je bila patidenčna in je imela prvotno številko 249, po l. 1805. pa 250 »Za zidom« (Hinter der Mauer). L. 1877. Ribje ulice 5, oz. Francovo nabrežje 9, lastnik *Jakob Kobilca*; l. 1901. Francovo nabrežje 5, lastnica *Marija Kobilca*; l. 1933. in 1938. *Cankarjevo nabrežje 5*, lastnici *Svellič Cvetka* in *Tomažin Ana*.

Poned., 15. jun., fol. 95. Gospod Janž Pfanner pride z gospodom Gregorjem Zuerlerjem in Mihaelom Tallerjem⁷⁹ in prosi: Ker mora sedaj od tod in mu tukaj ni več obstanka, naj se oprosti (erlassen) meščanske pravice in se mu izda izpričevalo o vedenju, (opremljeno) z velikim mestnim pečatom. — Ker je z ženo in otroci porabil nekaj inventiranega žita, naj se mu to izpregleda. Podari naj se mu tudi popisano pohištvo in izroči obljubljeni darilo (Verehrung). *Sklep*. Ugodi se zastran izpričevala, njegovim otrokom se podari 200 tolarjev z odbitkom porabljenega žita. Glede odpusta iz meščanstva pa se bo razpravljalo skupno z več drugimi.

Petek, 3. julij, fol. 110. Spor med gospodom Janžem Pfannerjem in Janžem Drumlicem kot Frankovičevim jerobom. Šlo je za to, da bi moral Pfanner pod prisego izpovedati, ali ni česa zatajil pri popisu svojega imetja. — Zadeva se je poravnala v lepem.

Četrtek, 9. jul., fol. 119. Zopet se sklene naprositi bivšega mestnega pisarja gospoda Štefana Musliča, da bi šel v Gradec v zadevi Frankovičevih dedičev in *Herbstovi*, ker se v teh rečeh najbolje spozna.

Poned., 13. jul., fol. 124. G. Štefan Muslič, upravitelj (Verweser, rudnika?) v Idriji, piše, da se strinja z mnenjem magistrata o zadevi in da je pripravljen iti v Gradec, ne sme pa tega storiti brez dovoljenja notranje avstrijske komore. Naj mu č. magistrat izposluje to dovoljenje. — *Sklene se*, pisati g. županu, ki je v Gradcu, naj skupaj z mestnim pisarjem (sedanjim, seveda) vzame stvar v svoje roke.

Četrtek, 30. jul., fol. 140—141. Sklenilo se je, da pojdeta župan Bernardini in višji mestni zakladnik Adam Eppich⁸⁰ v Gradec na razpravo glede Frankovičevih dedičev.

Petek, 31. jul., fol. 142. Na Pfannerjevo prošnjo se ponovi sklep od 15. junija, obenem se *odveže meščanstva*.

Poned., 3. avg., fol. 146. Vicedom je potrdil sodbo mestnega sveta v sporu o Pfannerjevi imovini med gospo Marijo Kirchbergerjevo in Frankovičevimi dediči v prilog slednjih. Prizivna razsodba se prečita. Kirchbergerjeva se pritoži na višjo oblast.

Janž Drumlic je imel več hiš v Ljubljani, tako tudi *Blagajeva na Sv. Jakoba trgu* 8. Lastniška vrsta: do 1621. *Janž Drumlic* (Drumbliz, Drombliz, Drumliz), do 1653. njegovi dediči, do 1681. *dr. med. Janez Piegł*, do 1685. *Matija grof Strassoldo*, do 1703. njegovi dediči, do 1725. *Volk Vajkard grof Barbo pl. Waxenstein*, do pribl. 1767. *Avguštin Codelli pl. Fahnenfeld*, do pribl. 1770. *dr. med. Janez Zlatoust Polini*, do 21. marca 1806. *grof Janez Nep. Ursini pl. Blagaj*, nato *grof Jožef Blagaj*. V seznamih hišnih posestnikov: l. 1840. in 1853. *Ignacij grof Ursini pl. Blagaj* (od 13. aprila 1825.), l. 1877. *Ludovik grof Ursini pl. Blagaj*, l. 1901. *grofica Matilda Blagaj-Ursini*, l. 1933. in 1938. *Petrovan Elza*.

Hiša je bila patidenčna in imela do l. 1805. št. 80, nato 149, po l. 1877. Sv. Jakoba trg 10, po l. 1901. št. 7, sedaj pa 8.

Poleg te pa je imel Drumlic še *sosečno hišo, ki tvori danes severno polovico Bahovčeve hiše št. 7 na Sv. Jakoba trgu*. To je bila menda nekoč hiša *Primoža Trubarja*.

⁷⁹ Mihael Taller je bil mestni sodnik l. 1598./99. in 1600./01.

⁸⁰ Adam Eppich je bil mestni sodnik l. 1610./11., župan pa l. 1616./17. do 1618./19. in (po Valv.) 1620./21.

Petek, 7. avg., fol. 153. Adam Clement, notranji svetnik v *Kranju*, toži pismeno Primoža Rormana, meščana v Norimberku, ker mu je svojčas dal zaseči 200 ren. gld, pa navzlic večkratni citaciji ni prišel, da bi upravičil zasego. Clement zahteva, da se mu na sodišču položeni denar vrne.

Sklene se, pozvati Rormana, da pride 18. septembra sam na rotovž v Ljubljano ali pa po pooblaščenju upraviči prepoved prednje vsote, sicer se ustreže Clementu.

Petek, 14. avg., fol. 156. Gospod Janž Pfanner prosi pismeno, naj se mu podari vsaj popisano žito, vino in slanina. *Sklep*. Izda se odlok višjemu mestnemu zakladniku Adamu Eppichu (s katerim se mu sporoči), da poklanja č. magistrat, ki je že prej daroval Pfannerjevi ženi in otrokom za preživljanje (*Zehr Pfeining*) 200 tolarjev — 1 tolar računano po 70 kr — sedaj še popisano vino, žito in slanino, kar znaša v denarju 37 gld 44 kr itd.

19. avg., fol. 162. O sporu med gospodom Janezom Krstnikom Agnelatyjem in Janžem Jakušem (*Jagkhusch, Jagkhuss*), meščanom in čevljarjem, se sklene, da mora Jakuš zazidati dve okni, ki držita na Agnelatijevo dvorišče, Agnelati pa tudi okno, ki drži na Jakušev svet.

Petek, 11. sept., fol. 186. Gospod Štefan Strobl toži brata Janža Adama in Jurija Schifflingerja za 500 fl.

Petek, 18. sept., fol. 192. Rorman je pisal iz Norimberka mestnemu sodniku, naj počakajo v zadevi z Adamom Clementom iz Kranja do oktobra, ko pride Rorman sam v Ljubljano. — Se odgodi do 30. oktobra.

Petek, 13. nov., fol. 212. Gospod Martin Raab toži v prvem naroku gospoda Janža Štravs in ženo Evfrozino za 300 gld v smislu zadolžnice od 1. marca 1611. l.

Poned., 23. nov., fol. 219—220. Rorman ni prišel iz Norimberka, čeprav je bil že često klican, in tudi ni poslal zastopnika. Zato se dvigne prepoved na *Reiserjev* denar in se izroči Clementu namesto Katarini, rajn. Matevža Ruprehta (*Rueprecht*) hčeri, pri sodišču ležečih 200 fl z odbitkom Rohrmanu pristoječih 125 fl nemške veljave in 8 fl davka sl. mestu.

Petek, 4. dec., fol. 228. Primož Rorman je poslal svarilno poslanico linškega mestnega sodnika, s katerim se č. magistrat opozarja na Nahtigalov dolg v znesku 100 fl. da ne bi kateri ven (t. j. v Linec) potujoči meščan bil zanj zarubljen. — Sklene se, naj m. sodnik čimprej pošlje po Nahtigala in ga *zapre v stolp* toliko časa, da da zadostno jamstvo glede te zadeve.

Dus. Frankovičevi dediči javljajo, da si gospod *Fabijan Khirchberger*^{80a} lasti travnik na Prulah, ki da je pripadal g. Pfannerju.

Sklep. Ukaže se, da prepusti travnik prošnjikom, če je njihova navedba resnična, ali pa naj pride sem na rotovž 7. t. m. ob 8. zjutraj.

Petek, 18. dec., fol. 246. Ker Kirchberger zanika, morajo Frankovičevi dediči svojo trditev dokazati.

Že dalj časa teče pravda o več Rabovih terjatvah proti Štravsu in njegovi ženi.

^{80a} Fabijan Kirchberger, najbrž oče tu imenovanega, je bil vnet protestant. »V Ljubljani je skrbel Fabian Kirchberger (ok. l. 1562.) za razpošiljanje hrvaških (protestantovskih) knjig in sicer glagolskih v Metliko, Zagreb, Varaždin, Senj, Reko in Pazin, cirilskih pa v Moldavijo, Vlaško, Sedmograško in Ogrsko.« (Dimitz VI, 283.)

L. 1616. Celo leto nastopata kot tožnika za razne terjatve vsak zase »gospoda« Janž in Jurij Drumblitz.

Ves čas se obravnava spor Fabijana in Marije Kirchbergerja z dediči po Andreju Frankoviču zastran travnika na Prulah. Vodi se dokazni postopek, tudi po pričah, čegav je travnik.

Petek, 26. febr., fol. 62. Gospoda Janž Adam in Jurij Schifflinger, brata, zastopana po Juriju Semenu, želita »odpreti« gospodu Janžu Wurzerju svojo na (velikem) trgu stoječo podedovano hišo.⁸¹ — Nato pride *tretji brat* gospod Adam in s svoje strani v to privoli. — Hišo pa hoče kupiti tudi gospod *Krištof Khrazenpacher*⁸² kot najbližji krvni sorodnik (bluetsfreundt).

Zastopnik Ahaca Amschla⁸³ zahteva 394 gld, ki jih je bil dolžan rajnkemu Amschlu oče bratov rajn. gospod Jakob Schifflinger, in hoče zabraniti otvoritev. — Gospod Schifflinger pobija Amschlovo trditev.

Pojavi se še več drugih upnikov, med njimi tudi gospod Janez Sonce.

Končno se hiša prisodi g. Krazenpacherju s tem, da položi kupnino v gotovini.

JURIJ KAJZELJ LASTNIK PFANNERJEVE IMOVINE

Dus., fol. 63—64. »Frankovičevi jerobi in dediči pridejo in prosijo, da jim g. višji mestni zakladnik ex officio 'otvori' naslednja *Pfannerjeva* dobra in zemljišča:

hišo na (velikem) trgu, (stoječo) med hišama gospoda Adama Moškona in gospoda *Jurija Drumlica*;⁸⁴

⁸¹ Danes *Pred škofijo 20*. Lastniška vrsta Šiflingerjeve patidenčne hiše: 1600.—1603. *Jakob Schifflinger*; 1604.—1606. njegova *vdova*; 1607.—1616. sinova *Adam in Jurij Schifflinger*; 26. febr. 1616.—1618. *Krištof Krazenbacher*, davek je že l. 1617. plačal vicedomski knjigovodja Ernest Scherre; 1619.—1656. *Ernest Schere*, od l. 1647. imenovan von Schernburg; 1656.—1671. pl. Schernburgovi dediči, v hiši je v zadnjih letih *Gabrijel Eder*; 1672.—1710. *Gabrijel Eder*, ki dobi l. 1694. plemiški pridevek *von Edenburg*, mestni sodnik l. 1677./78.—1679./80. in 1682./83.—1685./86. ter župan l. 1688./89.—1691./92., 1693./94.—1696./97. in 1702./03.—1709./10.; 1711.—1765. (pribl.) *Gabrijel von Edenburg* (sin?); 1765. (pribl.) do 29. okt. 1790. pek *Mihael Ziegler*; nato do 8. febr. 1805. *Jakob Mrak* in žena *Mica* (Miza!); do 20. okt. 1849. *Martin Mrak*, nato pa *Janez Nep. Mrak*. — Hiša je imela prvotno štev. 194, po l. 1805. št. 312, po 1877. *Pred škofijo 21*, po l. 1901. pa *Pred škofijo 20*. V seznamih hišnih posestnikov so zapisani kot lastniki: l. 1853. *Sebastijan Assanger*, l. 1877. *Franc Škofic*, l. 1901., 1933. in 1938. pa *Viljemina Škofic*.

⁸² Valvasor (IX, 118) navaja plemiča Krazenbacha.

⁸³ Ahac Amschel je bil mestni sodnik l. 1607./08. in 1608./09.

⁸⁴ *Pfannerjeva* hiša je stala na severnem delu stavbišča današnje Souvanove hiše št. 24 na *Mestnem trgu*, ki je nastala iz prvotnih dveh patidenčnih hiš, *Drumlizove* in *Pfannerjeve*. Lastniško vrsto prve sem podal v »Kroniki« 1937., s. 234., kjer sem popisal (s. 233.) tudi *Moškonovo* hišo (danes Mestni trg 25). Tu naj dopolnim lastniško vrsto *Pfannerjeve hiše* do njene spojitve z *Drumlicovo* v krasno enotno stavbo: do l. 1616. *Janž Pfanner*; 26. febr. 1616.—1649. *Jurij Kajzelj* (Kheisel, Khaisl, Khaysell); 1650.—1706. gospoda *Jurija Kajzelja dediči*; 1707.—1718. *Jurij Kajzelj*; 1712.—1752. *Domenico Hingerle von Heldenhaimb*; l. 1752. gospod *Franc Dominik Müllpacher* (od dveh spojenih hiš), nato trgovec *Janez Mihael Kukh*, župan od julija 1766. do 20. marca 1768., ko je umrl.

pristavo v Gradišču, med Lantierijevo in Lukmanovo pristavo;

dve *njivi na Friškovcu* (beim Frischkhoeuz gelegen, so eigenthumblich).

Zahtevi se ustreže. — Nato otvorijo dediči ta dobra gospodu *Juriju Khaiselu*. Se tudi zgodi.«

RORMANOVA POSILJKA SUKNA ZADRŽANA V ZELEZNI KAPLJI

Petek, 4. marca, fol. 71. Gospod Primož Rorman navaja, da je lani, t. j. 1615. l. naročil Gregorju Lovšetu (Lausche) v Lincu, naj ponese v Ljubljano tovor sukna. Ta tovor pa je bil med potjo in sicer v Kaplji (in der Capl) zastavljen. Tukajšnji meščan gospod Kaisal je jamčil za Lovšeta, da bo spravil sukno v Ljubljano ali pa plačal zanjo ceno. *Sklene se*, pozvati Kajzela, da besedo izpolni.

AGNELATIJEVO PLATNO, POSLANO V BENETKE, ZADRŽUJE MESTNI SODNIK V GORICI

Petek, 18. marca, fol. 82. Gospod Janez Krstnik Agnelati se pritoži proti sodniku v Gorici, ki mu zadržuje 2 tovara platna, namenjena v Benetke. Agnelati hoče vrniti platno v Ljubljano, ker je (beneška) meja zaprta. — Pisalo se bo v Gorico mestnemu sodniku.

Pismo pa ni imelo učinka in je magistrat na seji v poned. 16. maja (fol. 106) sklenil po Agnelatijevi prošnji ponovno pisati v Gorico.

FABIJAN KIRCHBERGER UMRL

Še zadnjega februarja so dediči po Andreju Frankoviču zaradi travnika tožili gospoda Fabijana Kirchbergerja, v petek, 22. apr., fol. 88, pa že njegovo *vdovo*.

Petek, 17. jun., fol. 129. Jurij Kajzelj (Keüsell) tudi zahteva izročitev *Pfannerjevega* travnika na Prulah, za katerega se pravda s Kirchbergerico. — Potemtakem je bil v sorodstvu ali svaštvu s Frankoviči.

VDOVA KIRCHBERGERICA PLEMKINJA

Petek, 12. avg., fol. 193—194. Bobnarjevi (Wobner) dediči tožijo gospo Marijo Kirchbergerjevo, vdovo, kot imetnico dediščine po umrlem možu, za 100 fl. — Gospa trdi, da je to osebni zahtevki. Ker pa je *plemkinja* (aine von Adl) in podložna samo deželni gosposki, jo je treba tožiti tam. Vendar je magistrat odločil, da mora pred njim odgovarjati, ker spada za omenjeni dolg zastavljena imovina pod mestno pravdo.⁸⁵ — Gospa vdova se pritoži. Vendar je končno

⁸⁵ Kirchbergerica je imela hišo v *čevljarski ulici* danes št. 2. Kot lastniki se navajajo v davčnih knjigah začenši z l. 1600.: *Fabian Khierchberger* do l. 1616.; 1617.—1653. njegovi *dediči* (davke je l. 1617. plačala vdova *Marija pl. Kirchberger*); 1654.—1678. *Mihael Kršinar* (Kherschinner); 1679.—1706. njegovi *dediči*; 1707. do pribl. 1752. *Mihael Kršinar*; 1753. (pribl.) do 1765. (pribl.) *lekarnar Franc Karel Weykhard*, ki poseduje tudi tik stoječo današnjo št. 2 na Jurčičevem trgu; 1765. (pribl.) do 1787. dr. med. *Karel Avguštin Weykard*; od 21. apr. 1787. do pribl. 1798. *Janez Mihael Seger*; od 1799. (pribl.) dalje *Anton in Katarina Rabič*, nato pa *Alojzija baronica Rossetti* roj. grofica Lamberg in *Bernard baron Rossetti*; od

prišlo do poravnave in je Kirchbergerica plačala tistih 100 gld (petek, 26. avg., fol. 211).

O sporu za prulski travnik se to leto še ni odločilo.

L. 1634. Petek, 21. jul., fol. 135. Gospod Janž Drumblitz toži svojega svaka (Schwager) Andreja Waldtnerja. Le-ta je bil ljubljanski meščan (fol. 150).

Četrtek, 27. jul., fol. 135. Ludovik Agnelati je zunanji svetnik (zadnji po vrsti). Ponovno je izvoljen naslednje leto na dan sv. Jakoba za l. 1635./36. (fol. 349). V letu 1635. je bil tudi med zdravstvenimi komisarji (provisores sanitatis).

JANŽ SCHIFFLINGER, ZASLUŽEN MESTNI SVETNIK

Petek, 18. avg., fol. 162. Gospod *Janž Schifflinger*⁸⁶ želi dvigniti in pokriti z opeko hišo svojega rajn. tasta gospoda *Jurija Ungerja*⁸⁷ v židovski ulici, zato prosi, da mu č. magistrat z ozirom na njegovo 12 letno delo v mestnem svetu pokloni 6000 opek. — *Sklep.* Čeprav je navada, da se izpregleda ena tretjina samo onim meščanom, ki *na novo* (de nouo) prekrijejo

9. sept. 1808. *Aleksander grof Auersperg*; od 19. apr. 1831. *Anton grof Auersperg*; od 6. okt. 1832. *Jožef Kattauer*. — Hiša je bila »patidenčna« in je imela prvotno številko 294, po l. 1805. št. 222, po l. 1877. pa št. 2 v Čevljarskih ulicah. L. 1840. in 1853. se v seznamu hišnih posestnikov navaja še *Jožef Kattauer*, l. 1877. *Ana Fischer*, pozneje pa *Hugo Fischer*, l. 1901. *Jakob Kapsch*, l. 1933. in 1938. pa *Josipina Pretnar*.

⁸⁶ 1. jan. 1626. je bila krščena v ljublj. stolnici Marija Uršula, hči Janeza pl. Schifflingerja in Marije (Schivitz, 3).

⁸⁷ Jurij Unger je bil mestni sodnik l. 1612./13.

streho z opeko, se vendar pri njem napravi izjema, »ker je 12 let deloval v mestnem svetu hvalevredno in splošnosti v blagor« (in bedienung seiner Rathsstöllen, dem Gemeinen Nuzen Zum bösten, Rüemlich verhalten), ter se mu podari tretjina (!) opeke, kolikor je bo rabil.

Petek, 22. sept., fol. 179. Gospa Marija Schifflingerjeva toži Janža Sternena za 40 fl.

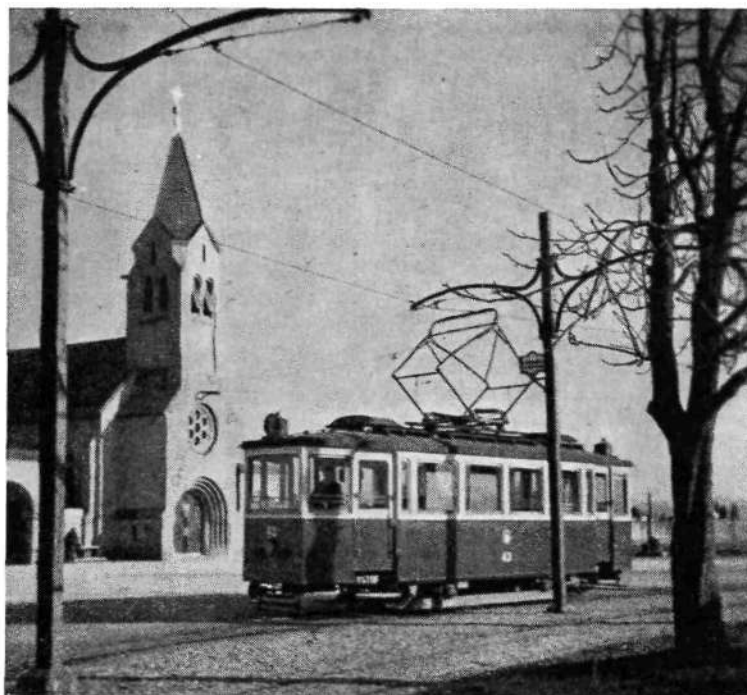
L. 1636. Petek, 4. jan., fol. 4. Gospod Janž Adam Kirchberger ima spor z mestnim sodnikom Widerkehrjem.⁸⁸

Petek, 4. jul., fol. 184. Včeraj je prišlo na javnem trgu do žaljivk med gospodom Janžem Adamom Kirchbergerjem in gospodom Gregorjem Kunstlom.⁸⁹ *Sklep.* G. Kunstl ne sme prihajati v mestni svet, dokler se ne opere in obrani (purgirn vnd defendirn).

⁸⁸ Janž Henrik Widerkehr je bil mestni sodnik leta 1634./35., 1635./36., 1640./41. in 1641./42.

⁸⁹ Gregor Khunzl, mestni sodnik l. 1621./22., 1622./23., 1626./27. in 1627./28. ter župan l. 1638./39., ustanovitelj baronov Polhograjskih (Pillichgratz).

Dodatek k str. 142. Da je bil Mihael Frankovič res župan l. 1555./56., potrjuje pismo ljubljanskega mestnega sveta od 30. I. 1556., naslovljeno na Dunaj »Denen Ersamen. Furnemen. Achtpern. vnd weisen *Micheln Frangkhouitsch Burgermaister Zw Laybach* vnd Vincenz Primusen Strusinger Statschreiber daselbs vnd yezo der Stet aus Crain gesanndten bey der khu: Mt ec. vnsern besonder lieben vnd guetten Freundten«. (Izvirnik z dobro ohranjenim pečatom v ljublj. mestnem arhivu.)

V DELAVNICAH MESTNE ELEKTRIČNE CESTNE ŽELEZNICE IZDELANI
TRAMVAJSKI VOZ PRI SV. KRIŽU

K članku: France Stelè: Ljubljana v letih 1935—1940